

SEPTEMBER

2013 jaargang 1



BUITENGELUK

het groeiende buitenbelevings boek

BUITENGELUK

het groeiende buitenbelevings boek

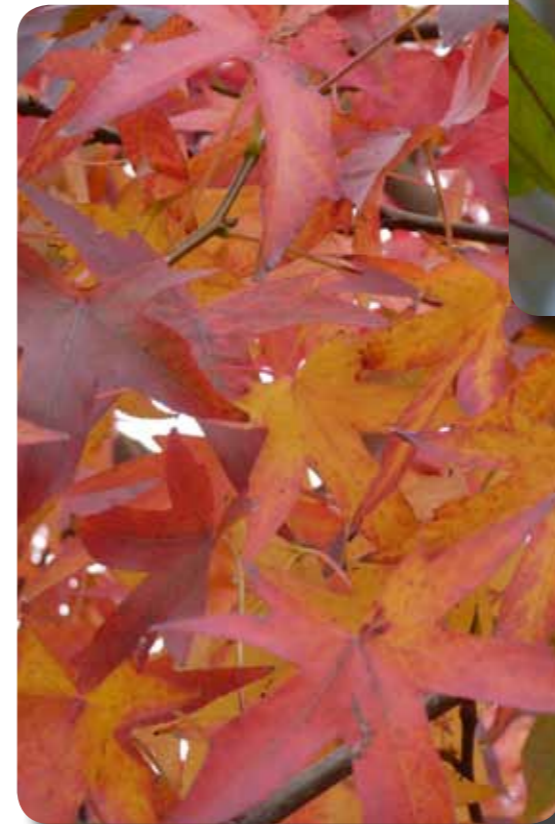
Door de bomen het bos niet meer kunnen zien, dit geldt tegenwoordig zeker voor het internet. Informatie vinden over planten, dieren, natuurgebieden en leuke plekjes in Nederland is bijna onmogelijk geworden, elke vereniging, stichting, provincie en dorp of stad heeft zo zijn eigen website. Het is behoorlijk versnipperd, in dit boek willen we u helpen bij het vinden van leuke buiten belevingen.

Buitengeluk is een groeiend buiten-belevings boek, met als doel u te informeren over het gene wat u buiten kunt tegenkomen. Leuke plekjes om te bezoeken, leuke buiten weetjes, hoe u tuinplanten moet onderhouden en waar ze kunnen worden toegepast. Informatie over de flora en fauna in Nederland. Elke maand staat er een nieuwe buitenactiviteiten-, moestuin- en tuinkalenders in. In de loop van het jaar breidt het boek zich steeds verder uit met nieuwe hoofdstukken, planten, dieren, enz.

4	Tuinkalender
5	Moestuinkalender
6 en 7	Activiteiten
8 en 9	Herfst
10 t/m 29	Dieren
30 t/m 33	Lieveheersbeestjes in de tuin
34 en 35	Gallen
36 en 37	Paddenstoelen
vanaf 38	Inheemse planten (wilde planten)
vanaf 44	Vaste planten
vanaf 54	Heesters
vanaf 62	Bomen
vanaf 72	Fruit
vanaf 80	Leuke plekjes om te bezoeken
84 en 85	Buiten - dingentjes voor kinderen
86	September actie's
87	Onze gegevens

Eén van de inspiratiebronnen

Seizoens kleuren



Veel buitenplezier toegewenst,

Wander van Laar
De Groene Heren Tuinarchitectuur

Tuinkalender September



Vaste planten scheuren

Wanneer de borders te dicht worden of er kale plekken zijn ontstaan, kunt u deze maand de planten oproeien en scheuren, daarna weer herplanten. De wortels zijn nu nog actief om voor de winter, om de plant weer goed vast te zetten. Dit gaat ook op voor nieuwe vaste planten.

Groenblijvende heesters

De groenblijvende heesters kunnen aan het einde van deze maand verplant worden.

Hortensia's

Pas in het voorjaar snoeien!!!

U kunt nu wel de bloemen knippen om te drogen.

Zaden

Vergeet niet de zaden te oogsten, droog en koel bewaren en in het voorjaar uitzaaien.



Het gazon

Laatste kans om een gazon te zaaien.

Haal regelmatig het afgefallen blad van het gazon.

Nu kunt u het gazon nog even verticuteren en doorzaaien.

Eind deze maand voor de laatste keer de kanten bijwerken.

Bollen en knollen

Vanaf het einde van de maand is het weer tijd om de voorjaars bollen en knollen aan te planten.

Zomerbollen rooien, eind van deze maand en begin volgende maand de zomerbollen rooien. Bewaar de bollen en knollen op een luchtige, koele maar vooral vorstvrije plek. Controleer regelmatig op uitdrogen en besproei ze zonedig met de plantenspuit.



Groenblijvende planten en hagen

Groenblijvende planten en hagen nog niet gesnoeid, nog even snel doen.

Vijver

Vanaf halverwege de maand beginnen met het afbouwen van eten geven aan de vissen.

Zorg ervoor dat het afgefallen blad niet op de vijverbodem komt.

Kroos nu vooral goed weghalen.

Nestkastjes

Nestkastjes nog niet schoonmaken. In de koude winterperiode worden de nestkasten door de vogels en insecten gebruikt als warme overwinteringsplaats (wel even nakijken of er niks is achtergebleven). Plaats nu oorwormen en lieveheersbeestjes potten, ze gaan vanaf nu op zoek naar een goede overwinterings plaats.

Onkruid

Nog even snel weghalen, wanneer u deze maand het onkruid goed weghaald dan heeft u tot in maart bijna geen onkruid meer.



Maar nu vooral gaan genieten van de prachtige herfstkleuren die er weer beginnen aan te komen.

Moestuinkalender September



Er komt nu ruimte vrij.

Nu is het de tijd om bijvoorbeeld, Rucola, Spinazie of zomeruien te zaaien.

Boerenkool, knolraap, knoflook en prei kunt u nu nog aanplanten.

Druiven

Het rijpen van de druiven gaat het best wanneer de trossen goed in de zon hangen, blad wat ervoor zit wegnippen.

Frambozen

De takken die dit jaar vruchten hebben gedragen tot aan de grond terug knippen en de nieuwe scheuten opbinden.

Bramen

Na de bramenoogst de bramen snoeien en opbinden.



Oogsten

De appel en perentijd breekt nu aan.

Plant instructies voor Vruchtbomen

Verwijder gras en/of andere begroeiing ca. 75X75cm. En voer dit af.

Graaf een gat van ca 0,5 mtr diep, maak de bodem van het gat een steekdiep los.

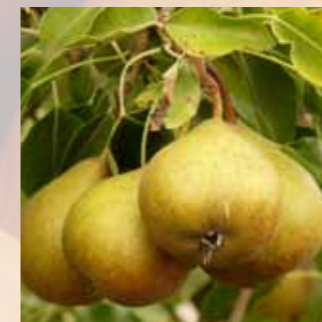
Zorg dat de wortels ruim in het gat passen.

Plaats nu eerst de boompaal aan de zuid-weste zijde van de boom ca. 20 cm uit het hart van het gat, de boom zal nu bij de meest voorkomende windrichting in de boomband hangen, dit voorkomt dat de boom langs de paal schuurt.

Boompalen zijn gemiddeld twee groeiseizoenen nodig, daarna kan de boom in de regel voldoende wortels gevormd hebben om zelf recht te blijven.

Instructies:

- * bevochtig de wortels
- * Plaats de kant van de boom waaraan de minst ontwikkelde takken zitten op het zuiden.
- * Houdt een eventuele entknobbel ca. 5cm boven de grond, dit om wortelvorming te voorkomen.
- * Gooi mooie grond (evt. potgrond) zonder kluiten in het plantgat tot de wortels zijn bedekt.
- * De boom tijdens het planten wat heen en weer bewegen zodat de grond goed aansluit bij de wortels.
- * Als het plantgat 2/3 gevuld is drukt u de grond licht aan en gooit u er een emmer water bij.
- * Zet de boom zo hoog mogelijk vast aan de boompaal.
- * Plant bomen nooit dieper dan ze hebben gestaan op de kwekerij !!

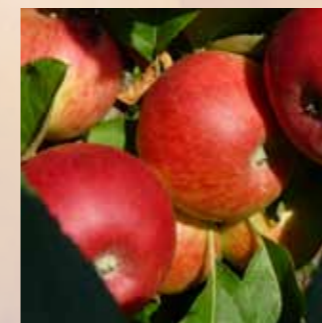


Plantinstructies voor bessen, frambozen en bramen:

Zorg voor mooie rulle grond, graaf een voldoende groot gat, voor potplanten is de stelregel ca. 2x de potmaat. Dompel de pot of container in een emmer water, totdat deze is verzadigd, dit merkt door het bubbelen wat ophoudt. Indien een heester nog weinig takken heeft, kunt u de vertakking bevorderen door de bestaande takken ongeveer half door te knippen, hierdoor zult u een mooie volle struik krijgen.

Instructies:

- * Bevochtig kuit of kale wortels
- * Maak een ruimpassend plantgat, zodat kale wortels er uitgespreid in passen.
- * Maak een rond gat en geen wigvorm.
- * Gooi mooie losse grond (of potgrond) rondom de kluit of wortels.
- * Breek een vaste wortelmasse uit een pot een beetje los, dit bevordert de hergroei.



De Nationale NachtvlinderNacht
6 september
www.vlinderstichting.nl

Staatsbosbeheer
activiteiten, kijk op:
<http://www.staatsbosbeheer.nl/Activiteiten.aspx>

28 en 29 sept.r.
Maas en Waalse
oogstmarkt in de
tuinen van Appeltern

Zaterdag 21 september 2013
Workshop Seizoensdecoreren
meer info: www.appeltern.nl/nl/kalender/workshop_seizoensdecoreren

IVN KALENDER

voor meer info:

http://www.ivn.nl/activiteiten?search_api_views_fulltext=&field_date_value=&field_date_value2=&page=2

WNF activiteiten

https://www.wnf.nl/nl/actueel/tv_en_activiteiten-kalender/

21 en 22 sept. Tijdens dit weekend roept de Zoogdiervereniging iedereen op om waarnemingen van egels door te geven, bijvoorbeeld uit eigen achtertuin of buurt.
<http://www.zoogdiervereniging.nl/egelweekend>

Open Dagen Biodynamische Druivenkwekerij Nieuw Tuinzicht
14 en 15 sept. 2013 Tijd: 11.00-17.00 u
voor meer info: www.druivenkwekerij.nl

Zaterdag 28 september De Landelijke Appelplukdag.
Kom zelf uw appels plukken in een boomgaard bij u in de buurt!
<http://www.nfo-evenementen.nl/appelplukdag/>



8 sept. 14.00 uur – 15.30 uur

Kinderactiviteit "Bodemdiertjes". Op 8 september gaan we met de kinderen kijken naar bodemdiertjes. Kinderen kunnen dan zelf aan de hand van een zoekkaart onder begeleiding kijken naar wat voor bodemdiertjes we tegen komen. We kijken in een molshoop, horen wat mollen eten. We gaan kijken of we zelf de vogels na kunnen doen om wormen boven de grond te krijgen. Maar ook wat leeft er onder dood hout, wat zien we op bepaalde plekken voor beestjes. Kortom een leuke ontdekkingsmiddag met beestjes die in en onder de grond leven.

Von Gimborn Arboretum

14 en 15 september
Open Monumentendag
thema: Macht & Pracht

De Open Monumentendag zal in 2013 plaatsvinden in het weekend van 14 en 15 september en heeft als thema Macht & Pracht. Bij Macht & Pracht zal aandacht zijn voor verschillende soorten macht, en de pracht die daar in Nederland uit voortkwam, en ons nog steeds omringt. Te denken valt bijvoorbeeld aan politieke macht, economische macht, rechterlijke macht of kerkelijke macht. De rijkdom, schoonheid en grootsheid die macht kon voortbrengen is overal om ons heen in gebouwen terug te vinden: kastelen en paleizen, grachtenpanden en patriciershuizen of buitenplaatsen en landgoederen. Maar denk ook aan de grootsheid en luister van de gebouwen die de verschillende kerkgenootschappen voortbrachten, of de rijk gedecoreerde handels- en kantoorgebouwen en de gebouwen van rechtspraak en openbaar bestuur.

voor meer info:
<http://www.openmonumentendag.nl/bezoeken/bezoek-open-monumentendag/thema-2013-macht-pracht/>

Moestuindag

15 september 11.00 - 17.00 uur

Tuinliefhebbers zijn weer van harte welkom in de moestuin van kasteel Twickel, de gezelligste moestuindag van Nederland! De aan Twickel verbonden hoveniers, vrijwilligers, pachters, leveranciers en allerlei groen verenigingen verzorgen dit gemoedelijke, niet-commerciële evenement.

Landgoed Twickel, Twickelerlaan 7, 7495VG Ambt Delden



21 september Ugchelen

Honing-, Natuur- en Hobbymarkt van 10.30-16.00 uur in en rond het Dorpshuis 'Ugchelens Belang', Bogaardslaan 81, 7339 AN. Tevens verkoop van imkermaterialen.

Meer informatie en foto-impresie op www.imkers-apeldoorn-ugchelen.nl en op www.ugchelen.org/honingmarkt



21 en 22 SEPT. - Najaarsmarkt

Een gezellig najaarsweekend in de tuin. Tijdens de markt kunnen bezoekers proeven van heerlijke delicatessen van o.a. Slowfood en fruitsappen uit de Beemster. Er zijn bijzondere bollen en planten, welke men direct bij de kwekers zoals Keltenhof kan kopen en er is een uitgebreide informatiemarkt met kransen van diverse plantenverenigingen. In de tuin worden rondleidingen gegeven en kinderen kunnen deelnemen aan workshops. Kortom, een weekend voor jong en oud.

Hortus Botanicus Amsterdam
Plantage middenlaan 2a Amsterdam

28 en 29 september

Najaars-Festival:
"De eetbare Tuin"

Arboretum Trompenburg



Voor de weerkundigen begint de herfst op 1 september en op zondag 22 september om 22.44 uur staat ook voor de sterrenkundigen de herfst van 2013 op de kalender. De zon staat dan precies boven de evenaar waardoor dag en nacht dan overal op aarde even lang duren. De 22e of 23e september is meestal de begindatum van de herfst.

De andere seizoenen echter meestal op de 21e. Dat heeft onder andere te maken met het feit dat de baan van de aarde geen cirkel is. De verschillende data zijn het gevolg van het feit dat we eens in de vier jaar een schrikkeljaar hebben dat een dag meer telt dan de andere jaren. In het begin van de 20e eeuw viel de eerste herfstdag enkele keren zelfs op 24 september, het laatst in 1931. De wintertijd gaat pas in het laatste weekeinde van oktober in. Dat sluit beter aan bij het weer omdat het de in deze tijd nog prima nazomerweer kan zijn.

De astronomische seizoensindeling is gebaseerd op de positie van de aarde ten opzichte van de zon. De seizoensverschillen vinden hun oorzaak in de schuine stand van de as waar de aarde om draait. Hierdoor komt de zon op het noordelijk halfrond in de zomer hoger boven de horizon dan in de winter en schijnt daardoor in de zomer langer dan in andere jaargetijden. Om praktische redenen en volgens internationale afspraak gebruiken de weerkundigen voor het berekenen van klimatologische gemiddelden een andere seizoensindeling.

De Societas Meteorologica Palatina, een van de eerste internationale weerorganisaties, besloot in 1780, onder leiding van de Duitse keurvorst Karl Theodor, om steeds drie opeenvolgende kalendermaanden als één seizoen te beschouwen. Volgens de klimatologische indeling is de herfst al op 1 september begonnen en duurt het seizoen tot met 30 november.

Het weer stoort zich niet aan deze data en tot laat in de herfst kan het nog zomers zijn. Zelfs in oktober zijn de laatste jaren in ons land nog regelmatig temperaturen gemeten tussen 20 en 25 graden gemeten. Wel worden de verschillen in temperatuur tussen het noordelijk halfrond en de tropen steeds groter, waardoor zich diepere depressies kunnen vormen die veel wind veroorzaken. Een heel rustig en nevelig weertype is echter ook karakteristiek voor het najaar.



Het konikpaard



De levendbarende hagedis (Zootoca vivipara)



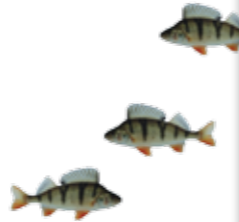
De dagpauwoog (Aglais io)



Schotse hooglander



De blauwe pauw (Pavo cristatus)



De Baars (Perca fluviatilis)



De rugstreeppad (Bufo calamita)



Charolais-rund



De ooievaar (Ciconia ciconia)



De gewone pad of bruine pad (Bufo bufo)



Bijen

HOOFDSTUK DIEREN



Slak



De Turkse tortel (Streptopelia decaocto)



De Kruisspin (Araneus diadematus)



Galloway Rund



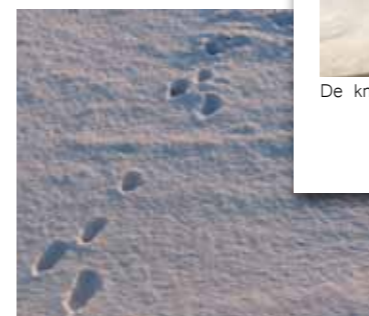
kippen



De knobbelzwaan (Cygnus olor)



De kleine vos (Aglais urticae)



Afdrukken van de haas (Lepus europaeus)



De gewone wesp (Vespula vulgaris)



Gewone zeehond (Phoca vitulina)



Het Gewone varken (Sus scrofa domesticus)



De citroenvlinder (Gonepteryx rhamni)

Buizerd



De buizerd is waarschijnlijk wel de bekendste Nederlandse roofvogel. Het is een stevige vogel, niet erg goed toegerust op het vangen van snel bewegende prooien zoals bijvoorbeeld valken dat kunnen. Buizerds moeten het dan ook meer hebben van muizen, zieke konijnen, wormen en aas. Dat aas werd hen helaas noodlottig; in het verleden (en nog steeds!) werden buizerds vergiftigd door mensen die de roofvogels als concurrenten beschouwen. Gelukkig zijn deze praktijken sterk afgenomen, waardoor het aantal buizerds sterk is toegenomen. In de winter overwinteren in onze streken grote aantallen Scandinavische buizerds, die massaal op paaltjes in weilanden en langs snelwegen neerstrijken. Ze doen zich, vaak ten koste van hun eigen leven, te goed aan verkeersslachtoffers langs onze snelwegen. In de trektijd kunnen groepen van vele tientallen buizerds worden gezien, die hoogte proberen te winnen door een warme luchtstroom onder de brede vleugels te vangen. Door van deze thermiek gebruik te maken kunnen ze met een minimale inspanning grote afstanden afleggen.

voor meer informatie over de buizerd www.vogelbescherming.nl en www.vogelvisie.nl



Torenvalk



Het is een bekend gezicht langs snelwegen in ons land: biddende torenvalken boven de wegbermen en weilanden. Door snel met de vleugels te slaan en de staart te spreiden kunnen torenvalken vrijwel stil in de lucht hangen. Op deze wijze speuren ze naar muizen. Hun gezichtsvermogen is dan ook extreem goed ontwikkeld. Bovendien kunnen torenvalken urinesporen van veldmuizen waarnemen, waardoor als het ware een spionagekaart met daarop ingetekend allerlei verborgen routes ontstaat in het brein van de torenvalk. Muizen vormen het belangrijkste bestanddeel van het torenvalkenmenu. Slechts in tijden van muizenschaarste worden ook kevers, vogels en andere kleine prooien gegeten.

voor meer informatie over de torenvalk www.vogelbescherming.nl en www.vogelvisie.nl



Havik



De havik is een krachtige roofvogel, gespecialiseerd in het overrompelen van konijnen en vogels. Het zijn zeer honkvaste vogels; eenmaal ergens gevestigd verlaten ze hun territorium hun leven lang niet meer zonder hele goede reden. Haviken maken een groot nest van takken hoog in een boom. Zo'n bouwwerk gaat vele jaren mee en wordt vaak pas vervangen wanneer een boomtop onder de takkenlast in een storm bezwijkt. De home range, te omschrijven als het gebied waarin voedsel wordt gezocht, is honderden hectaren groot. Haviken komen dus niet in grote dichtheden voor. Jonge vogels zoeken in de omgeving waarin ze zijn opgegroeid naar een eigen territorium. Meestal vinden ze dat binnen een straal van 18 kilometer; voor een krachtige vlieger als de havik een zeer kleine afstand.

voor meer informatie over de havik www.vogelbescherming.nl en www.vogelvisie.nl



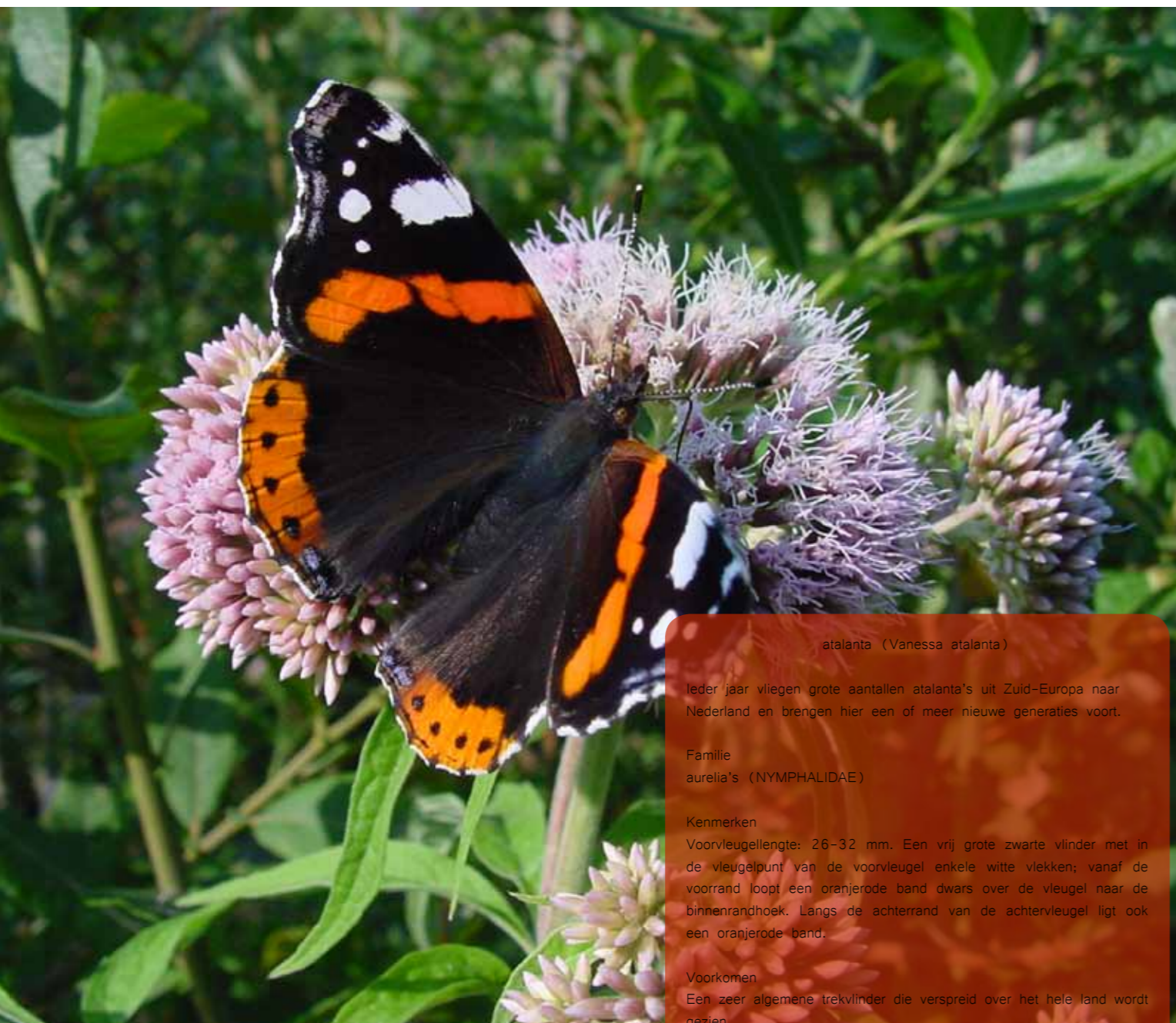
Sperwer



Het is menigeen al overkomen: in de winter tijdens het voeren van de vogels op de voederplank flitst een grijze schim door de tuin en stuiven alle zangvogels alarmerend de struiken in. Het is een typische waarneming van een sperwer. Wie geluk heeft kan deze behendige achtervolger zien zitten met een prooi: een koolmees of soms zelfs vogels zo groot als een turkse tortel of zanglijster. De gele iris valt dan op, net als de fijn gebandeerde borst en de dunne maar krachtige, gele poten. Sperwers hebben stompe vleugels met een relatief groot oppervlak. De vleugels zijn veel breder dan van valken, waarvoor ze vaak worden aangezien. Opvallend is het grote verschil in formaat tussen mannetje en vrouwtje. Vrouwtjes zijn groter en zwaarder dan mannetjes en jagen op grotere prooien dan mannetjes.

voor meer informatie over de sperwer www.vogelbescherming.nl en www.vogelvisie.nl





atalanta (Vanessa atalanta)

Ieder jaar vliegen grote aantallen atalanta's uit Zuid-Europa naar Nederland en brengen hier een of meer nieuwe generaties voort.

Familie
aurelia's (NYMPHALIDAE)

Kenmerken
Voorvleugellengte: 26-32 mm. Een vrij grote zwarte vlinder met in de vleugelpunt van de voorvleugel enkele witte vlekken; vanaf de voorrand loopt een oranjerode band dwars over de vleugel naar de binnenrandhoek. Langs de achterrand van de achtervleugel ligt ook een oranjerode band.

Voorkomen
Een zeer algemene trekvlinder die verspreid over het hele land wordt gezien.

Habitat
Zwervende atalanta's kunnen vrijwel overal gezien worden, op plaatsen met veel nectarrijke planten vaak in grote aantallen.

Waardplanten
Grote brandnetel; soms kleine brandnetel.

Vliegtijd en gedrag
Deze trekvlinder kan in Nederland tussen april en november worden waargenomen. Vanuit Zuid-Europa trekken de vlinders ieder jaar richting het noorden; ze brengen hier in de zomer een nieuwe generatie voort. In het najaar worden, vooral langs de kust, vaak groepjes trekende atalanta's waargenomen die weer terugkeren naar het zuiden. (Zie ook de website over de film Go, Butterflies, Go!.) Behalve op nectarplanten wordt de atalanta in het najaar ook vaak aangetroffen op rottend fruit en op bloedende bomen.

Levenscyclus
Rups: mei-november; de meeste rupsen sterven hier in de late herfst. De rups leeft in een uit een of meer bladeren samengesponnen hangend tuitje aan een brandnetel en heeft een voorkeur voor brandnetels op natte tot vochtige plaatsen in de volle zon. De soort kan in Zuid-Europa in alle stadia overwinteren; in Nederland overwintert de soort incidenteel als vlinder.

(bron: www.vlindernet.nl)

Atalanta

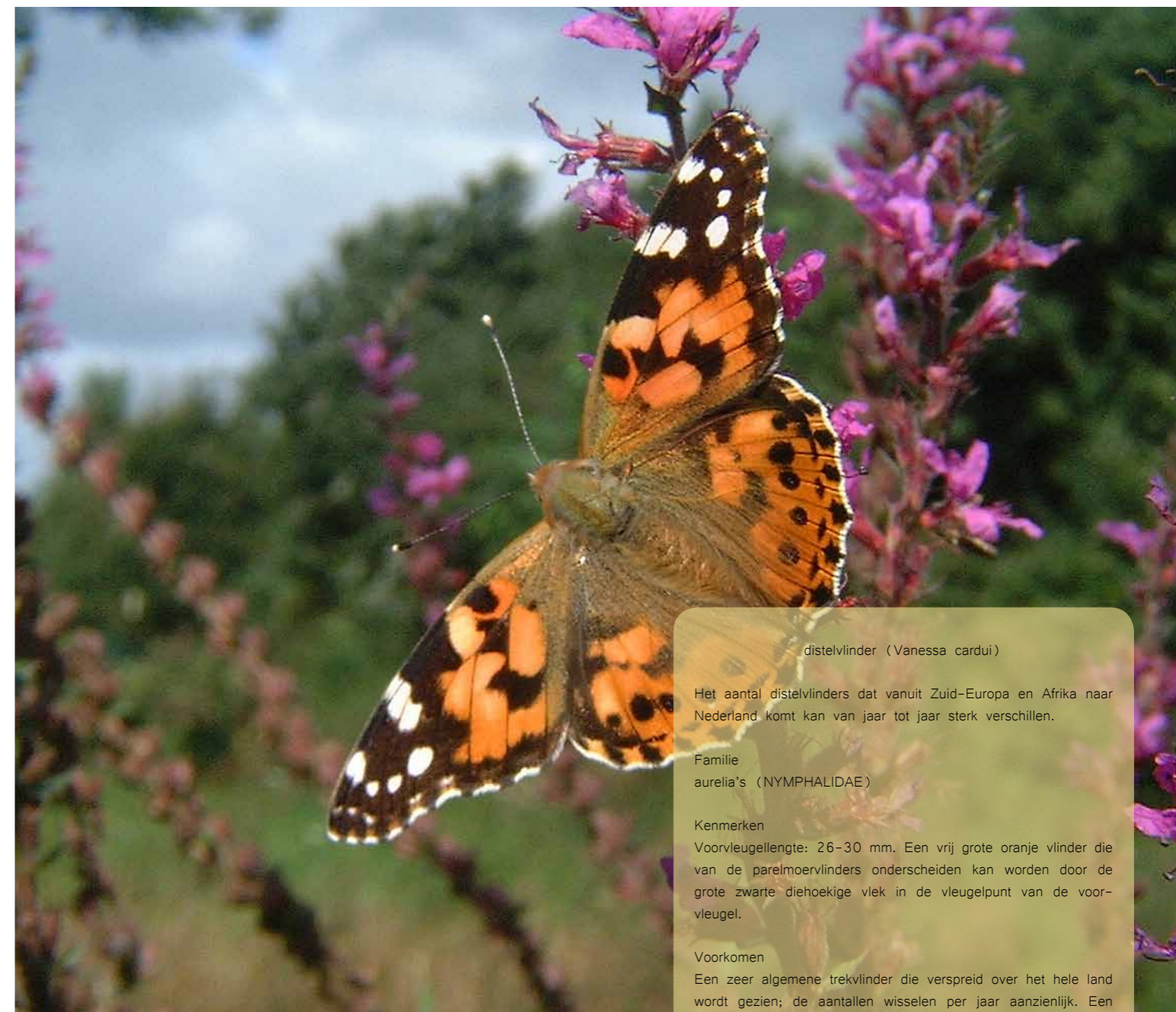
(foto Kars Veling)

Ziet u deze vlinder, geeft het door via: www.telmee.nl

Wilt u meer informatie over de ATALANTA, kijk dan op www.vlindernet.nl

Steun De Vlinderstichting, word donateur en meld u zich aan via www.vlinderstichting.nl

Wilt u meer vlinders in uw tuin, kijk dan in onze webshop onder het kopje aan de rechterkant VLINDERS. Hier kunt u planten vinden die zeer aantrekkelijk zijn, zowel voor u als voor vlinders.



distelvlinder (Vanessa cardui)

Het aantal distelvlinders dat vanuit Zuid-Europa en Afrika naar Nederland komt kan van jaar tot jaar sterk verschillen.

Familie
aurelia's (NYMPHALIDAE)

Kenmerken
Voorvleugellengte: 26-30 mm. Een vrij grote oranje vlinder die van de parelmoervlinders onderscheiden kan worden door de grote zwarte diehoekige vlek in de vleugelpunt van de voorvleugel.

Voorkomen
Een zeer algemene trekvlinder die verspreid over het hele land wordt gezien; de aantallen wisselen per jaar aanzienlijk. Een invasie distelvlinders valt vaak samen met het binnenkomen van Sahara-zand in ons land.

Habitat
Open gebieden met een mozaïek van kale grond, lage begroeiing en hogere ruigten van bijvoorbeeld akkerdistels. Zulke vegetaties zijn te vinden op dijken, braakliggende terreinen, extensief beweide graslanden en akkerranden.

Waardplanten
Vooral akkerdistel, gewone klit en grote brandnetel.

Vliegtijd en gedrag
Deze trekvlinder kan in Nederland tussen april en oktober worden waargenomen. Vanuit Zuid-Europa trekken de vlinders ieder jaar richting het noorden; ze brengen hier in de zomer een nieuwe generatie voort. In het najaar trekt een gedeelte van de vlinders weer terug naar het zuiden, de rest sterft hier. De vlinders worden veel op nectarplanten aangetroffen, maar niet op rottend fruit.

Levenscyclus
Rups: mei-oktober; de meeste rupsen sterven hier in de late herfst. De soort overwintert in Zuid-Europa als vlinder of als actieve rups; in Nederland kan de distelvlinder niet overwinteren.

(bron: www.vlindernet.nl)

Distelvlinder

(foto Henk Bosma)

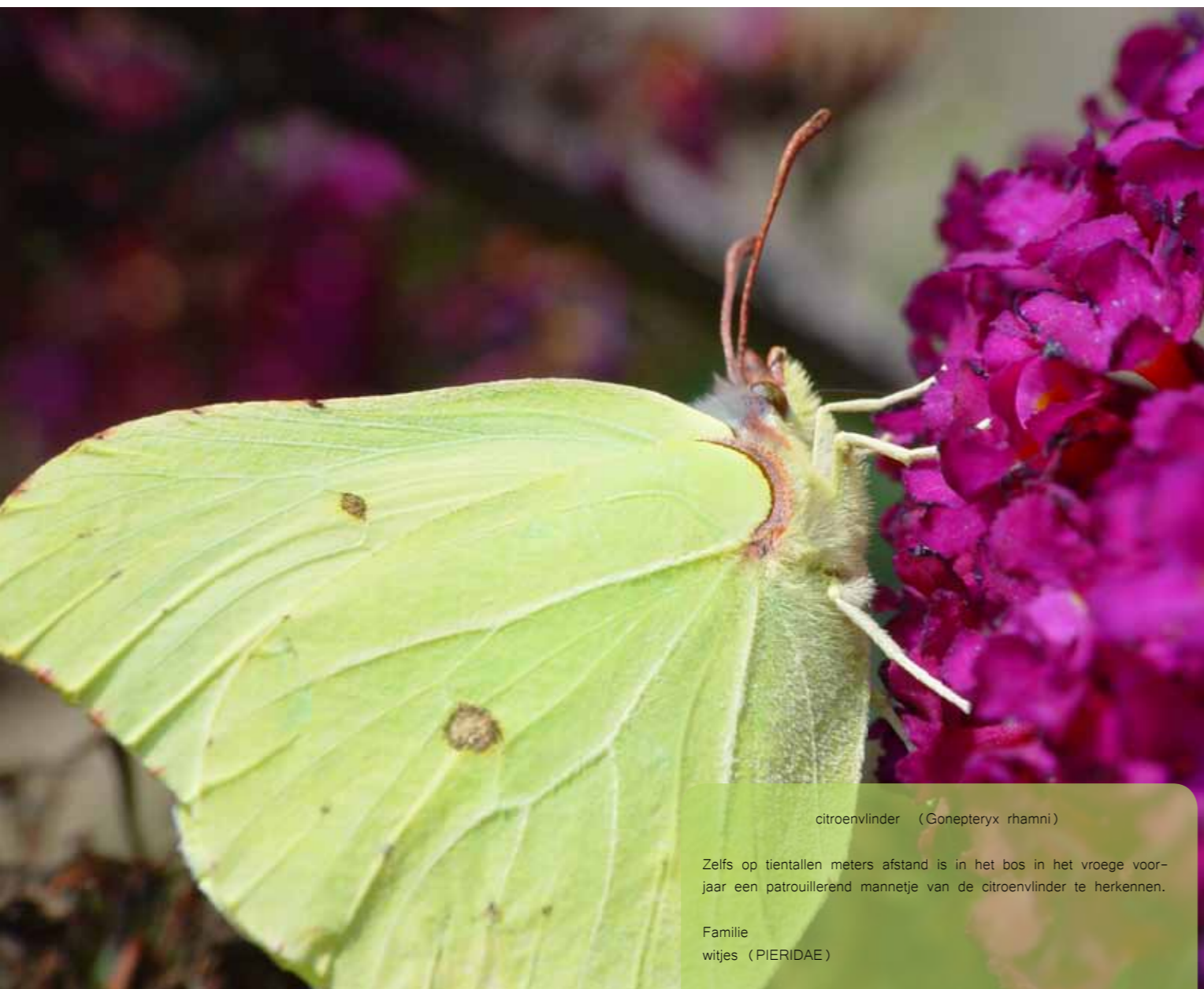
Ziet u deze vlinder, geeft het door via: www.telmee.nl

Wilt u meer informatie over de DISTELVLINDER, kijk dan op www.vlindernet.nl

Steun De Vlinderstichting, word donateur en meld u zich aan via www.vlinderstichting.nl

Wilt u meer vlinders in uw tuin, kijk dan in onze webshop onder het kopje aan de rechterkant VLINDERS. Hier kunt u planten vinden die zeer aantrekkelijk zijn, zowel voor u als voor vlinders.





citroenvlinder (*Gonepteryx rhamni*)

Zelfs op tientallen meters afstand is in het bos in het vroege voorjaar een patrouillerend mannetje van de citroenvlinder te herkennen.

Familie
witjes (PIERIDAE)

Kenmerken
Voorvleugellengte: 27–30 mm. Deze citroengele vlinder heeft aan de voorvleugel een puntige vleugelpunt; aan de achtervleugel bevindt zich halverwege de achterrand een duidelijk puntje. Het vrouwtje is bleekgeel of soms bijna wit. De onderkant van de vleugels is groenachtig van kleur.

Voorkomen
Een algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt.

Habitat
Vooral zonnige plaatsen in open bos en langs bosranden, struwelen op braakliggende percelen en houtwallen in landbouwgebieden; ook parken en tuinen.

Waardplanten
Sporkehout en wegedoorn; vooral jonge struiken op open zonnige plaatsen.

Vliegtijd en gedrag
Eind juni–begin oktober en na de overwintering van begin februari–begin juni in twee generaties.

Levenscyclus
Rups: half april–eind juni. De rups rust langs de middennerf van een blad en is daardoor moeilijk te vinden. De soort overwintert als vlinder in struikgewas of dichte graspolen.

(bron: www.vlindernet.nl)

Citroenvlinder (foto Henk Bosma)

Ziet u deze vlinder, geeft het door via: www.telmee.nl

Wilt u meer informatie over de CITROENVLINDER, kijk dan op www.vlindernet.nl

Steun De Vlinderstichting, word donateur en meld u zich aan via www.vlinderstichting.nl

Wilt u meer vlinders in uw tuin, kijk dan in onze webshop onder het kopje aan de rechterkant VLINDERS. Hier kunt u planten vinden die zeer aantrekkelijk zijn, zowel voor u als voor vlinders.



bont zandoogje (*Pararge aegeria*)

Het bont zandoogje neemt de laatste jaren zowel in aantal als in verspreidingsgebied sterk toe.

Familie
aurelia's (NYMPHALIDAE)

Kenmerken
Voorvleugellengte: 19–22 mm. De bovenkant van de voorvleugel is donkerbruin met een geeloranje vlekkenpatroon en een witgekernde zwarte oogvlek. Op de bovenkant van de achtervleugel bevinden zich drie of vier witgekernde zwarte oogvlekken.

Voorkomen
Een algemene standvlinder die zich in de twintigste eeuw sterk uitgebreid heeft. Het bont zandoogje komt tegenwoordig verspreid over het hele land voor, maar wordt slechts weinig waargenomen in Drenthe, delen van de Achterhoek, de Betuwe, het westen van Friesland en de provincies Noord- en Zuid-Holland.

Habitat
Vooral bosranden en open bossen; ook tuinen en parken in een bosrijke omgeving.

Waardplanten
Diverse grassen waaronder kweek, kropbaar, witbol, boskortsteel en reuzenzwenkgras.

Vliegtijd en gedrag
Eind maart–eind oktober in drie overlappende generaties. De mannetjes gedragen zich opvallend territoriaal. De vlinders voeden zich met honingdauw, sap van vruchten en bloedende bomen en met nectar van onder andere braam.

Levenscyclus
Rups: half mei–half september. De groeisnelheid van de rupsen verschilt onderling aanzienlijk; sommige rupsen groeien wel drie keer zo snel als andere. De soort overwintert gewoonlijk als pop, maar een gedeelte van de rupsen die na half augustus uit het ei komen, gaat als rups de winter in.

(bron: www.vlindernet.nl)

Bontzandoogje

Ziet u deze vlinder, geeft het door via: www.telmee.nl

Wilt u meer informatie over de DISTELVLINDER, kijk dan op www.vlindernet.nl

Steun De Vlinderstichting, word donateur en meld u zich aan via www.vlinderstichting.nl

Wilt u meer vlinders in uw tuin, kijk dan in onze webshop onder het kopje aan de rechterkant VLINDERS. Hier kunt u planten vinden die zeer aantrekkelijk zijn, zowel voor u als voor vlinders.





De Vlinderstichting beschermt vlinders

In Nederland hebben veel van deze vlinders het zwaar. De Vlinderstichting doet er alles aan om de vlinders in Nederland te beschermen. Dat is hard nodig. Want veel bedreigde vlindersoorten in kleine leefgebiedjes balanceren op de rand van uitsterven. En weg is weg! Ook u kunt De Vlinderstichting steunen.

Meer weten?

Kijk op www.vlinderstichting.nl.



Ook 's nachts een vlindertuin

Overdag genieten we van dagpauwoog en kleine vos op onze vlinderstruiken en van de atalanta op de hemelsleutel, maar ook als het donker wordt zijn er vlinders op de bloemen te zien.

Ga maar eens op een lekkere warme avond om een uur of elf 's avonds de tuin in en schijn voorzichtig met een zaklamp op bloeiende planten. Je zult verbaasd staan over de hoeveelheid vlinders die je er aan kunt treffen. Uiteraard is het, net als overdag trouwens, niet altijd raak, maar als u regelmatig gaat kijken zult u vast een keer een topavond krijgen. De nectar uit bloeiende planten is het voedsel van vlinders ze hebben dat nodig om actief te kunnen zijn, want het is de brandstof waarop ze leven. Zonder nectar kunnen ze veel minder actief zijn, veel minder vliegen en zich dus minder voortplanten. Zonder bloeiende planten zijn er dus minder vlinders en dat geldt voor dagvlinders, maar evengoed voor nachtvlinders. Een aantal planten is zelfs op nachtvlinders gespecialiseerd. Kamperfoelie bijvoorbeeld, begint pas 's avonds te geuren en dat is om nachtvlinders aan te lokken. De bloemen van teunisbloem gaan pas 's avonds open met hetzelfde doel.

De huismoeder is een van de soorten die in de zomer veel in tuinen te zien is. Het is een grote opvallende uil. Dichtzittend is het een langwerpige bruine vlinder van zo'n centimeter of 2 lang. Als ze vliegen vallen de oranje met zwarte ondervleugels erg op. Huismoeders zitten in het hele land en op een goed avond kun je er zo 10 of zelfs 20 op een goed bloeiende vlinderstruik tegenkomen. Ook de gamma-uil is een veel geziene gast op de bloemen in de tuin. Deze nachtvlinder vliegt ook overdag en omdat hij niet gaat zitten om te drinken, maar gewoon voor de bloem blijft stil staan met snelle vleugelbewegingen, verbruikt hij enorm veel energie. Het is dus niet raar dat je deze trekvlinder hele dagen en nachten ziet bijtanken. Er zijn veel meer nachtvlindersoorten die je kunt tegenkomen en ook sprinkhanen en andere dieren kun je er zien snoepen van de bloemen.

De Nationale NachtvlinderNacht 6 september

Organiseer een nachtvlinderexcursie (of ga mee)

Ook dit jaar organiseert De Vlinderstichting weer de Nationale NachtvlinderNacht, op vrijdag 6 september. Excursies kunnen weer worden aangemeld op de website.

<http://nachtvlindernacht.nl/index.php?id=117>



Rode spoorbloem



Bloemen

De eenvoudigste manier om nachtvlinders in de tuin te bekijken, is om ze te bestuderen als ze nectar komen drinken bij bloemen. Een aantal soorten bloemen komt pas 's avonds tot leven en verspreiden de meest heerlijke geuren om nachtvlinders aan te trekken.

Met de volgende plantensoorten maakt u in ieder geval kans op nachtelijk bezoek:

Kamperfoelie, (Sier)tabak, Teunisbloem, Rode spoorbloem, Vlinderstruik (*Buddleja davidii*)

Vanaf de schemering zullen er nachtvlinders bij de bloemen komen drinken. Ze zijn het beste te bekijken met een zaklamp (eventueel bedekt met rood gekleurd folie; nachtvlinders kunnen geen rood licht zien).

Hoe gaat het met de Nederlandse libellen

De Vlinderstichting is in 1998 samen met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gestart met het Landelijk Meetnet Libellen. Het doel van dit project is: actuele informatie verzamelen over de veranderingen in de libellenstand in Nederland. Daarom worden, verspreid over het hele land, routes uitgezet die overal op dezelfde manier worden geteld. Gedurende het hele seizoen wordt elke twee week genoteerd welke libellensoorten er voorkomen en in welke aantallen. Met het monitoringproject houden we zo de vinger aan de pols en kunnen de mogelijke oorzaken van veranderingen achterhaald worden.

Ook u kunt meedoen en zo een bijdrage leveren aan onze kennis van de ontwikkeling van libellen in Nederland. U kunt zich opgeven via de e-mail of door telefonisch contact op te nemen met De Vlinderstichting.

Goed jaar voor zwerflustige zomerlibellen

De libellenwaarnemingen van afgelopen weken laten zien dat het mooie zomerweer zijn vruchten afwerpt. Warmteminnende en zwerflustige soorten komen vanuit Zuid- en Oost-Europa in Nederland terecht en hebben het hier momentele prima naar hun zin.

Dit geldt bijvoorbeeld voor de paardenbijter, die nu overal in Nederland algemeen is. Grote groepen jagende paardenbijters van soms meer dan honderd dieren worden verspreid door het land gemeld. Vooral in de late namiddag zijn ze langs bosranden te zien, vooral op benauwde dagen. Maar ook zeldzamere soorten worden relatief veel gevonden deze zomer. Zo is de zuidelijke heidelibel verspreid door het land van zo'n twintig locaties gemeld. Dat is misschien niet zo indrukwekkend als de invasie van 2006, maar toch beduidend meer dan in de afgelopen jaren. Ook de geelvlekheidelibel lijkt dit jaar wat minder zeldzaam dan in voorgaande jaren.

Glazenmakers en heidelibellen zijn nog tot in de herfst actief, dus er is volop kans om zelf nog bijzondere libellenwaarnemingen te doen. Bezoek bijvoorbeeld plekken waarvan je weet dat er altijd veel bruinrode of steenrode heidelibellen en zitten en dan maar goed zoeken naar afwijkende exemplaren.





TIPS voor meer Libellen in de tuin

Libellen zijn erg mobiel en verschijnen dan ook snel wanneer de omstandigheden geschikt zijn. Het lantaarntje bijvoorbeeld, zal de weg naar uw vijver snel weten te vinden!

Libellen leven van allerlei vliegende insecten. In een gevarieerde, natuurvriendelijke tuin vliegt van alles rond en kunnen libellen jagen. Een prettig voordeel van libellen in de tuin is dat ze zowel onder als boven het water het aantal muggen binnen de perken houden.

Vaak komen libellen niet alleen om wat te eten. Als u een vijver heeft zullen libellen zich, met een beetje geluk, voortplanten in uw tuin.

Libellen hebben water nodig

Voor de voortplanting hebben libellen water nodig. In een kleine vijver kunnen sommige soorten zich al voortplanten, maar in een grotere vijver met meer variatie in waterdiepte en waterplanten zijn meer soorten te verwachten. Voor het afzetten van de eitjes is het belangrijk dat er waterplanten in de vijver groeien die net boven het water uitsteken. De libellenlarven leven op de bodem van de vijver of verschuilen zich tussen de waterplanten.

Het hebben of aanleggen van een vijver is dus de eerste stap om libellen naar uw tuin te lokken.

Waterplanten

Echte waterplanten (zuurstofplanten) zijn onmisbaar voor het biologisch venwicht in de vijver. Het zijn planten die meestal los in het water drijven. Zij leveren zuurstof en houden het water helder. Voorbeelden van zuurstofplanten zijn: waterpest, fonteinkruid en waterranonkel.

Ook voor veel dieren zijn planten in de vijver onmisbaar, libellen zetten er hun eitjes op af en libellenlarven vinden er beschutting.



SPINNEN TIJD!

Spinnen komen wereldwijd voor, behalve in extreme poolgebieden. Er zijn 42.000 soorten spinnen. In Nederland zijn er ruim zevenhonderd soorten geteld.

De meeste bekende spinnen in Nederland zijn de huisspin, trilspin en de kruisspin.

Spinnen zijn echte landbewoners, maar er bestaan ook soorten die onder water leven.

Spinnen maken een web door middel van spindoppen die samenkomen in een spintepel. Er is geen enkele andere diersoort die dit op deze manier met een orgaan aan de achterkant van het lijf doet. Ook maken ze verschillende soorten draden: van een draadje waarop ze zelf kunnen lopen tot een speciale kleefdraad om een prooi in te vangen. De meeste spinnen zijn vrij passief. Ze zitten in hun web en wachten tot er een insect in vliegt. Er bestaan ook actieve jagers die hun prooi bespringen, verlammen en oppeuzelen.

Mannetjesspinnen maken een zaadpakketje door eerst sperma in een web te spuiten en dit op te nemen, gaan op zoek naar een vrouwtje en injecteren dit bij haar. Daar kan het lang blijven zitten (tot anderhalf jaar!), waarna de eitjes uitkomen. Afhankelijk van de soort draagt het vrouwtje de eitjes mee of verstopt ze in een hol. De baby's, ook wel spiderlingen, spinnen als ze volgroeid genoeg zijn een draadje en laten zich daarmee wegvliegen. Dit herfstdraad kom je eind augustus tot medio september tegen in de lucht.

Spinnen bestaan in verschillende maten en vormen. De kleinste is niet langer dan één millimeter, de grootste heeft een spanwijdte van 25 centimeter. Hoe extreem gekleurd de giftiger. Er bestaan ook bizar gevormde spinnen die je niet meer als spin zou herkennen, maar denkt dat het een blaadje of takje is.

Spinnen hebben meestal acht ogen, maar de meeste soorten zien vrij slecht. Behalve de springspin, die diepte, verschillende kleuren en gepolariseerd licht kunnen zien.

Spinnen hebben een slechte naam, maar de meeste soorten zijn ongevaarlijk. In Nederland en België leven wel enkele soorten die gemeen kunnen bijten, maar je gaat er niet dood aan. Een fatale afloop is hoe dan ook zeldzaam, omdat er tegenwoordig goede antiserums verkrijgbaar zijn.

De meest bekende spin is de spin Anansi die in verhalen metafoor stond voor de slaven tijdens de slavernij in de zeventiende eeuw.

Van spinnen wordt wel beweerd dat ze soms ingeslikt worden als men slaapt. Dit is echter een broodje aapverhaal omdat een spin niet in staat is om zich in de slokdarm te bewegen, laat staan erdoor heen kan lopen. Ook is het menselijk lichaam erg warm voor een spin. Daarnaast zijn de poten van spinnen voorzien van vele stekels waardoor het fysiek ook niet mogelijk is om zich door de slokdarm te bewegen zonder hierbij verstrikt te raken.

Bron: wikipedia.nl



De kruisspin (*Araneus diadematus*) is een middelgrote spin die behoort tot de familie wielwebspinnen (*Araneidae*).

De kruisspin is in tegenstelling tot veel andere spinnen geen schuwe soort, maar eentje die vaak midden in het web zit en moeilijk over het hoofd is te zien. De vrouwelijke kruisspin wordt ook relatief groot, tot zo'n 17 millimeter. De naam is te danken aan de op een kruis gelijkend patroon op het achterlijf dat bestaat uit een groepje lichtere tot witte vlekjes die afsteken tegen de donkerbruine tot gele achtergrondkleur. De kruisspin is in Europa een van de meer algemene soorten en de spin komt ook in België en Nederland voor. Omdat de kruisspin in beschaduwde, van de wind afgeschermd hogere planten leeft duikt de spin vaak op in tuinen en hierdoor is het een van de bekendste Europese spinnen. De spin wordt in Nederland daarom soms tuinspin genoemd.

De kruisspin bouwt het verticaal hangende web op enige hoogte en vangt voornamelijk vliegende insecten. De spin wordt zelf gegeten door insecteneters zoals vogels. De levenscyclus is tweejarig; de paring vindt plaats in de herfst en de eitjes overwinteren. In de lente komen ze uit en pas het volgende jaar worden de spinnen volwassen. VOOR MEER INFORMATIE: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Kruisspin>



De naam 'wespspin' heeft alles te maken met het uiterlijk; de spin kan niet steken en de beet is ongevaarlijk voor mensen. De naam is vooral te danken aan het relatief zeer grote vrouwtje. Ze heeft een zwart achterlijf met heldere gele, witte en diepzwarte grillige banden, vooral vlak voor het afzetten van de eitjes is het achterlijf sterk opgezwollen. De buikzijde van het achterlijf heeft twee gele strepen in de lengterichting. Het cephalothorax of kopborststuk is zilverachtig behaard en de poten zijn duidelijk bruinzwart met geelgrijs gebandeerd. Ondersteboven zittend in het web valt de spin daardoor goed op, maar wordt door veel vijanden juist met rust gelaten vanwege het wesp-achtige uiterlijk. De wespspin is een van de grootste Europese spinnen, en is vanwege de lengte en kleuren moeilijk over het hoofd te zien, zelfs voor mensen die niets van spinnen weten is de soort ook makkelijk op naam te brengen. Vrouwtjes worden ongeveer 15 millimeter lang, gemeten van de kaken tot aan de punt van het achterlijf, door de grote dikke poten lijkt de spin aanzienlijk groter. Mannetjes zijn dofbruin en veel kleiner, ze worden maximaal 5 millimeter. Vanwege hun geringe grootte worden de mannetjes maar zelden opgemerkt.

VOOR MEER INFORMATIE: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Wespspin>



De gewone bostrechtterspin leeft in bossen waar ze op de grond tussen hout en stenen een buisvormige schuilplaats maakt. Rond de ingang wordt een kraag van spinweb gemaakt. De tunnel kan ongeveer 10 cm diep worden.

Het vrouwtje voedt haar jongen door het verteerde voedsel op te braken of door een prooi met haar jongen te delen. Zij voedt haar jongen tot ze dood gaat. De spin wordt 8 - 15 mm groot.



De grote groene sabelsprinkhaan is met 8 cm een van de grootste insecten van Nederland. Van de lengte bepalen de vleugels en de legbuis ongeveer de helft. Door zijn grasgroene kleur valt deze grote sprinkhaan niet op tussen planten en struiken. De achterpoten zijn ongeveer twee keer zo lang als de andere poten. De twee voelsprietten zijn even lang als het lichaam. De sabelsprinkhaan is een goede springer en vliegt weg bij verstoring of gevaar. De mannetjes 'zingen' door de voorvleugels langs elkaar te wrijven, en zijn te horen van de middag tot diep in de nacht.

De vrouwtjes leggen rond september eitjes die met de legbuis, in schorsspleten of in de bodem worden afgezet. De nimfen komen in de lente uit het ei. De jonge groene sabelsprinkhanen blijven de eerste vervellingen nog in de lagere begroeiing omdat ze nog niet kunnen vliegen. Pas als ze volwassen worden, rond eind juni wordt wat meer op bomen en hogere planten gekropen om beter te kunnen jagen en te zonnen.

Bijzonder

De sabelsprinkhaan heeft een goede schutkleur, maar hij verraadde zich door zijn 'lied', dat klinkt als het ratelen van een naaimachine. Het is tot op 100 meter ver te horen en kan minutenlang aanhouden.

De legbuis die alleen bij het vrouwtje voorkomt, heeft het dier zijn naam gegeven. De legbuis wordt onterecht nog wel eens aangezien voor een angel.

Hoewel sprinkhanen als schadelijk worden gezien, is deze soort vrij nuttig. Het voedsel bestaat naast planten voor een groot deel uit andere insecten. Prooien worden met de stekelige voorpoten gegrepen en met de sterke kaken in stukjes geknipt.

bron: www.deheimanshof.nl



De Grote Groene Sabelsprinkhaan

filmpje van de grote groene sabelsprinkhaan op youtube: zoeken op: 1 minuutje grote groene sabelsprinkhaan

LIEVEHEERSBEESTJES



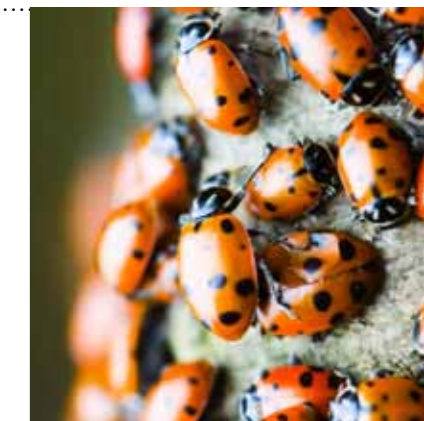
WEETJES OVER LIEVEHEERSBEESTJES

GELIEFDE BEESTJES

DAT HET LIEVEHEERSBEESTJE AL EEUWENLANG EEN POPULAIR BEESTJE IS, BLIJKT UIT DE NAAMGEVING. HET BEGON AL IN DE TIJD VAN DE GERMANEN. ZIJ GAVEN HET LIEVEHEERSBEESTJE DE NAAM FREYAFUGLE, VOGEL VAN DE GODIN FREYA. LATER WERD DIE NAAM VERCHRISTELIJKT TOT ONZELIEVEVROUWBEESTJE OF LIEVEHEERSBEESTJE. OOK IN ANDERE TALEN BESTAAN DIE GODDELIJKE VERWIJZINGEN ZOALS MARIENKÄFER IN HET DUIJS, LADY BUGS IN HET ENGELS EN BÊTE À BON DIEU IN HET FRANS. OOK DE STREEKNAMEN VAN LIEVEHEERSBEESTJE WEERSPIEGELEN DE POPULARITEIT VAN DE BEESTJES. ENKELE VOORBEELDEN: HEMELBEESTJE, GOUDBEESTJE, PIMPAMPOENTJE, BONTEKOETJE, GELUKSKEVER,... ROND LIEVEHEERSBEESTJE BESTAAT OOK EEN HARDNEKKIG VORM VAN BIJGELOOF. ALS EEN LIEVEHEERSBEESTJE JE TEGEMOET KOMT VLIEGEN, ZOU HET GELUK JE TOELACHEN. ALS JE EEN LIEVEHEERSBEESTJE DOOD MAAKT, ZOU JE HEEL WAT ONGELUK TE WACHTEN STAAN.

MILIEUVRIENDELIJKE BESTRIJDERS

BLADLUZEN BRENGEN VRAATSCHADE TOE AAN BOMEN EN GEWASSEN ÉN ZE SCHEIDEN EEN HINDERLIJKE, KLEVERIGE VLOEISTOF AF OP BOMEN. GELUKKIG ZIJN HEEL WAT LIEVEHEERSBEESTJES DOL OP BLADLUZEN. VOLWASSEN DIEREN ETEN ER ZO'N DRIEDUIZEND PER MAAND. DAAROM WORDEN REGELMATIG LIEVEHEERSBEESTJES INGEZET OM AAN GEWASBESTRIJDING TE DOEN. IN HET VERLEDEN WERDEN HIERVOOR VAAK EXOTEN, ZOALS HET VEELKLEURIG AZIATISCH LIEVEHEERSBEESTJE GEBRUIKT. JE ZET ECHTER BETER INHEEMSE SOORTEN IN. ZO KAN JE IN JE TUIN BIJVOORBEELD LARVEN VAN TWEESTIPPELIGE LIEVEHEERSBEESTJES GEBRUIKEN OM BLADLUIS TE BESTRIJDEN.



VERDEDIGINGSMECHANISME

ALS LIEVEHEERSBEESTJES ZICH BEDREIGD VOELEN, SCHEIDEN ZE EEN GELE, STINKENDE VLOEISTOF AF. DAT GEBEURT BIJVOORBEELD ALS JE ZACHTJES DUWT TEGEN EEN LIEVEHEERSBEESTJE. DE VLOEISTOF DIE ZE AFSCHEIDEN, SMAAKT ERG BITTER. ZO VERMIJDEN ZE BIJVOORBEELD OPGEGETEN TE WORDEN DOOR VOGELS. OOK HET KLEURENPATROON VAN LIEVEHEERSBEESTJES, ROOD MET ZWART, HOUDT VIJANDEN OP AFSTAND. EEN ANDERE TACTIEK DIE ZE GEBRUIKEN IS HUN KOP EN POTEN INTREKKEN OM ZO HUN BELAGERS TE DOEN GELOVEN DAT ZE DOOD ZIJN.

VAN EI TOT LIEVEHEERSBEESTJE

LIEVEHEERSBEESTJES PAREN MEESTAL IN HET VOORJAAR WANNEER HET ZONNIG EN WARM IS. EEN KEER PAREN IS VOOR EEN VROUWELIJK LIEVEHEERSBEESTJE GENOEG OM TIJDENS DE REST VAN HAAR LEVEN EITJES TE KUNNEN LEGGEN. AL ZULLEN ZE DOOR IEDERE VOLGENDE PARING MEER EITJES KUNNEN LEGGEN.

HET DUURT GEMIDDELD 4 DAGEN VOORDAT DE EITJES UITKOMEN EN ER LARVEN VERSCHIJNEN. AL KAN DE TEMPERATUUR DIT PROCES VERTRAGEN OF VERSNELLEN. VERVOLGENS EVOLUEERT DE LARF NAAR EEN POP. DIE POP ONTWIKKELT TENSLOTTE TOT EEN KEVER.

DE MEESTE LIEVEHEERSBEESTJES LEVEN ONGEVEER EEN JAAR. HUN LEEFTIJD KAN JE TROUWENS NIET AFLEZEN AAN HET AANTAL STIPPEN DAT ZE HEBBEN, ZOALS WEL EENS VERKEERDELIJK GEDACHT WORDT.

BESCHERMDE STATUS

IN BELGIË ZIJN LIEVEHEERSBEESTJES BESCHERMD. HET IS DAAROM VERBODEN ZE TE DODEN, TE BEJAGEN, TE VERHANDELEN OF IN GEVANGENSCHAP TE HOUDEN. HET IS EVENMIN TOEGESTAAN OM HUN WOON- OF SCHUILPLAATSEN TE BESCHADIGEN OF MET OPZET TE VERSTOREN.





HOE LOK JE LIEVEHEERS- BEESTJES NAAR JE TUIN?

LIEVEHEERSBEESTJES ZIJN NUTTIGE DIEREN OM IN JE TUIN TE HEBBEN. ZE ZIJN IMMERS DOL OP BLADLUIZEN, DIE AAN DE PLANTEN IN JE TUIN HEEL WAT SCHADE KUNNEN TOEBRENGEN. ALS JE GRAAG WAT MEER LIEVEHEERSBEESTJES NAAR JE TUIN LOKT, KAN JE EEN PAAR DINGEN DOEN:

GEBRUIK GEEN CHEMISCHE BESTRIJDINGS-
MIDDELEN

RUIM BLADEREN EN STENGELS NIET OP, VOOR LIEVEHEERSBEESTJES IS DIT DE IDEALE BESCHUTTING TIJDENS DE WINTER

ZORG VOOR EEN GEVARIEERDE BEPLANTING IN JE TUIN. MEIDOORN, LINDE EN HAZELAAR ZIJN POPULAIR BIJ LIEVEHEERSBEESTJES



MAAI HET GRAS NIET TE VAAK EN/OF ZORG VOOR WAT ONGEMAAIDE PLEKJES

LAAT WAT BRANDNETELS STAAN IN JE TUIN, LIEVEHEERSBEESTJES ZIJN ER VERZOT OP

BLOEIENDE PLANTEN IN JE TUIN BEZORGEN LIEVEHEERSBEESTJES POLLEN EN NECTAR

JE KAN OOK EEN KASTJE VOOR LIEVEHEERS-
BEESTJES INSTALLEREN IN JE TUIN, DAARIN KUNNEN ZE OVERWINTEREN EN SCHUILEN TIJDENS KOUDE NACHTEN



BRON: WWW.NATUURPUNT.BE



SOORTEN LIEVEHEERSBEESTJES

ER ZIJN MEER SOORTEN LIEVEHEERSBEESTJES DAN DE MEESTE MENSEN DENKEN. JE KAN DE SOORT VAAK HERKENNEN AAN DE KLEUR EN AAN HET AANTAL STIPPEN.

O.A. VEERTIENSTIPPELIG LIEVEHEERSBEESTJE, VEELKLEURIG AZIATISCH LIEVEHEERSBEESTJE

IN TOTAAL KOMEN ER IN NEDERLAND EN BELGIE ONGEVEER 60 SOORTEN VOOR.



TWEESTIPPELIG LIEVE-
HEERSBEESTJE

DIT LIEVEHEERSBEESTJE KAN JE IN DIVERSE VARIATIES AANTREFFEN. MEESTAL IS HIJ ROOD VAN KLEUR MET TWEE ZWARTE STIPPEN OP HET DEKSCHILD EN OP DE KOP TWEE WITTE VLEKKEN. MAAR ER BESTAAN OOK TWEESTIPPEN DIE ZWART ZIJN VAN KLEUR, MET RODE STIPPEN. SOMS HEEFT DIT LIEVEHEERSBEESTJE MEER DAN TWEE STIPPEN, DIE OOK NOG IN ELKAAR KUNNEN OVERVLOEIEN. DE TWEESTIP HEEFT ALTIJD ZWARTE POOTJES. DIT IS EEN VRIJ KLEIN LIEVEHEERSBEESTJE: VAN 3,5 TOT 6 MM. DEZE SOORT OVERWINTERT SOMS IN HUIZEN.



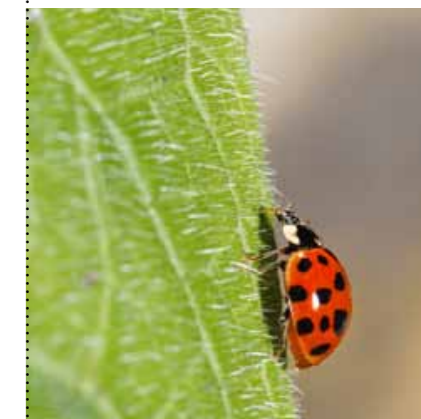
TIENSTIPPELIG LIEVE-
HEERSBEESTJE

DIT LIEVEHEERSBEESTJE HEEFT NOG MEER GEDAANTEN DAN ZIJN TWEESTIPPELIGE SOORTGENOOT. DOORGAANS IS HIJ LICHTBRUIN TOT VUILROOD VAN KLEUR MET TIEN ZWARTE STIPPEN. MAAR SOMMIGE EXEMPLAREN HEBBEN NOG EEN EXTRA STIP OP DE NAAD VAN DE DEKSCHILDEN. BIJ ANDERE TIENSTIPPELS ZIJN DE TWEE ACHTERSTE STIPPEN BIJNA HELEMAAL VERDWENEN WAARDOOR HET LIJKT ALSOF ZE MAAR 8 STIPPEN HEBBEN. HET HALSSCHILD IS ALTIJD WIT MET 5 ZWARTE VLEKKEN. DE POOTJES VAN DE TIENSTIP ZIJN ROSSIG BRUIN. OOK DIT LIEVEHEERSBEESTJE IS VRIJ KLEIN: VAN 3,5 TOT 5 MM. JE KAN DEZE SOORT AANTREFFEN IN JE TUIN EN SOMS OOK IN HUIS.



ZEVENSTIPPELIG LIEVE-
HEERSBEESTJE

DIT LIEVEHEERSBEESTJE IS EEN VAAK VOORKOMENDE SOORT. HET IS MAKKELIJK TE HERKENNEN. DE KLEUR VAN DE DEKSCHILDEN IS MEESTAL ROOD MET ZWARTE STIPPEN. ELK VAN DE DEKSCHILDEN TELT 3 STIPPEN, DE ZEVENDE STIP IS VERSPREID OVER DE TWEE DEKSCHILDEN. HET HALSSCHILD IS ZWART MET TWEE GROTE, WITTE VLEKKEN. HET IS EEN VRIJ GROOT LIEVEHEERSBEESTJE: VAN 6 TOT 8 MM. JE VINDT ZE VAAK IN DE BUURT VAN BLADLUISKOLONIES. ZE VOEDEN ZICH IMMERS GRAAG MET BLADLUIZEN. AL ETEN ZE SOMS OOK ANDERE KLEINE INSECTEN. DAAROM ZIJN ZE OOK POPULAIR IN DE LANDBOUW BIJ GEWASBESTRIJDING.





NEUROTERUS ALBIPES



NEUROTERUS ALBIPES



CYNIPS QUERCUSFOLII



ACERIA ERINEAE

DIPLOLEPIS ROSAE OF MOSGAL



MEER WETEN OVER GALLEN

WWW.PLANTENGALLEN.COM

WWW.GALLENINNEDERLAND.NL

PADDENSTOELEN ZIJN:

BIJZONDER
VREEMD
ONZICHTBAAR
SPANNEND
NUTTIG
GEVOELIG
ZELDZAAM
SMAKELIJK
HEFTIG
GIFTIG

WWW.ALLESOVERPADDENSTOELEN.NL

EN NOG VÉÉL MEER!

Paddenstoelen nemen een bijzondere plaats in. In de natuur, maar ook bij mensen. Eeuwenlang hebben zij gediend als lekkernij of als voedsel uit noodzaak. Eeuwenlang waren zij de bron voor volksverhalen en -geloof en brachten ze je zelfs in contact met God. Eeuwenlang waren zij een raadsel van hun bestaan en eeuwenlang slopen ze rond als moordenaars, zonder dat de mens daar iets van zag of begreep... Inmiddels begrijpen we wel iets van het schimmige werk van de schimmels en inmiddels heeft de mens zelfs kans gezien ze uit te buiten, toe te passen, maar de strijd die tegen sommige schimmels moet worden gestreden is heftiger dan menigeen begrijpt en de strijd die moet worden gestreden om hun behoud stuit op al even weinig begrip...

We ontrafelden het geheim van de zwammen, we ontrafelen hun DNA, we gebruiken hun secreten en in de herfst gaan we allemaal het bos in om de kleurenpracht te bewonderen en ons te verbazen over hoe dat allemaal kan!

Ga naar www.allesoverpaddenstoelen.nl Alles Over Paddenstoelen! Hier vind je alles wat met zwammen te maken heeft. Genoeg voor je spreekbeurten, schoolwerkstukken en genoeg om alle vragen te beantwoorden die natuurliefhebbers kunnen krijgen als zij weer het veld ingaan en hun ogen open houden!



Egelantier



Gewone rolklaver



Wilde Peen



Bosanemoo



Grote kaardebol



Echte valeriaan



Koningsvaren



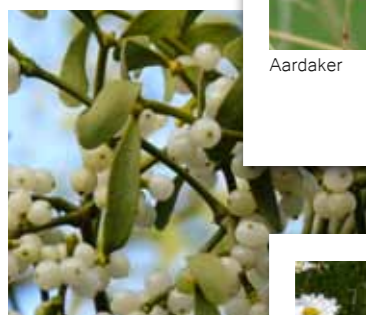
Aardaker



Wilde Marjolein



Akkermelkdistel



Maretak



Gewone margriet



Gewone Klapproos

HOOFDSTUK INHEEMSE PLANTEN (wilde planten)



Cichorei



Paardenbloem



Pinksterbloem



Akkerwinde



Echte koekoeksbloem



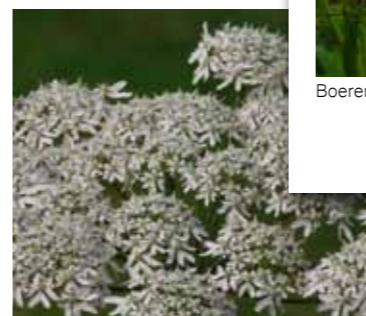
Boerenwormkruid



Grote Kattenstaart



Gewone ereprijs



Gewone Berenklauw



Akkerhoningklaver



Koninginnekruid

INHEEMSE PLANTEN B

Inheemse planten

Alfabetische volgorde

Inheemse planten ruiken, voelen en zien:

- Groningen:** www.heemtuingroningen.nl
www.hortusharen.nl
Heemtuin Pagedal, Onstwedderweg Stadskanaal
Heemtuin Tolbert, Zandhoogte 6, 9356 VE Tolbert
- Friesland:** Heempark Heeg, Simmerkrite 15 Heeg
Heemtuin Oudemirdum, De Brink 4, 8567 JD Oudemirdum
- Drente:** Heemtuin Assen, Beilerstraat 38, 9401 PM Assen
De Looackerhof, Looackers 29, 7824 NJ Emmen
- Overijssel:** Hengelo-IVN heemtuin, Landmansweg 141 Hengelo
Heemtuin Kampen, Flevoweg/Wederiklaan 8265, DJ Kampen
Heemtuin De Goaren, Rossinistraat, 7442 GZ Nijverdal
- Flevoland:** Heemtuin Lelystad, Stadspark 11, 8224 ET Lelystad
- Gelderland:** IVN-Heemtuin Matenpark, achter de Ferguutgaarde, 7329 BH Apeldoorn
Heemtuin Presikhaaf, Ruitenberglaan 4, 6826 CC Arnhem
Natuurtuin bij Natuurcentrum Veluwe, Groot Ginkelseweg 2a, 6718 SL Ede
Natuurtuin Harderwijk, Rietmeen 1, 3844 HM Harderwijk
Hortus Arcadie, d'Almarasweg 22d, 6525 DW Nijmegen
- Utrecht:** Heemtuin Wijk bij Duurstede, Hoge Hoffweg, 3961 DH Wijk bij Duurstede
Natuurtuin Soest, Molenstraat 157, 3764 TE Soest
Natuurpark Bloeyendaal, Archimedeslaan 2, 3584 BA Utrecht
- Noord-Holland:** Dr. Jac. P. Thijssepark, Prins Bernhardlaan 8, 1182 BE Amstelveen
Natuurpark Klarenbeek, Abcouderstraatweg 77, 1105 AA Amsterdam
Heemtuin 'De Dwarsgouw, Trimpad 4, 1443 WB Purmerend
- Zuid-Holland:** Heempark H.J. Bos, Loosduinse Hoofdstraat 1184, 2552 AV Den Haag
Heemtuin Krimpen, Heemlaan, 2923 GR Krimpen a/d IJssel
IVN-Heemtuin Nieuwkoop, Kennedylaan 33, 2421 EM Nieuwkoop
Heemtuin in het Kralingse Bos, Kralingse Bos, Rotterdam
Natuurtuin in het Westerpark, Westerpark, Zoetermeer
- Zeeland:** Heemtuin De Hollandse Hoeve, Kattendijkdijk 23, 4463 AL Goes
Heemtuin Hortus Zelandiae, Duinvlietweg 6, 4356 ND Oostkapelle
- Noord-Brabant:** Heemtuin Rucphen, Baanvelden 12, 4715 RH Rucphen
Vlindertuin, Ariespad 5, 5503 EZ Veldhoven
Natuurpark 'De Liniehof', Kievitstraat 3, Made
- Limburg:** Heemtuin 'In de Struyken', Nicolaas Maasstraat 2, 45 EJ Brunssum
Natuurtuinen Jekerdal, Drabbelstraat 7, 6212 XL Maastricht
Heemtuin 'De Boschhook', Steinerbos, Stein

Beuk

In veel van onze bossen, lanen en grote tuinen tref je de Beuk, *Fagus sylvatica*, aan. Alleenstaand hebben Beuken vaak een mooie bolvormige kroon. In bossen op armere bodems geven ze het effect van een kathedraal: kronen en stammen vormen als het ware de pilaren en gewelven van de kathedraal. Je herkent Beuken aan hun bijna altijd gladde stammen met een bast die grijs tot grijsgroen van kleur is.

De Beuk, *Fagus sylvatica*, hoort tot de Napjesdragersfamilie. Tot deze familie behoren verder de Eik en de Tamme kastanje. Alle bomen uit deze familie zijn eenhuizige soorten, maar met aparte bloeiwijzen met mannelijke of vrouwelijke bloemen, die je wel aan dezelfde boom vindt.

De mannelijke bloemetjes van de Beuk zijn katachtig en hangen naar beneden. Elk bloemetje in de katjes heeft een roodbruin klokvormig bloemdek met 4 of meer meeldraden. De vrouwelijke bloemen zitten bijeen in een bekervormig, later tijdens het rijpen van de vrucht, leerachtig of houtig wordend omhulsel, het zogenaamde napje. De bestuiving vindt plaats door de wind. Na bevruchting ontwikkelen zich binnen het napje de beukenootjes. Als deze rijp zijn opent het napje in vier delen en vallen de scherp driehoekige beukenootjes op de grond. De beukenootjes worden onder andere verspreid door eekhoorns, die ze als wintervoorraad gebruiken.

Het jonge blad van de Beuk is zacht behaard; naarmate het blad ouder wordt verdwijnt deze fijne beharing. De bladeren zijn elliptisch tot eirond en de bladrand is ondiep gegolfd. De knoppen waaruit de bladeren en de bloeiwijzen te voorschijn komen zijn bruin van kleur en geschubd. De stam van de beuk is grauw en kan aan de regenrijde groen kleuren door de algen die erop groeien. Meestal is de schors glad, maar soms zie je ook beuken met wat meer groeven in de schors.

De Beuk gedijt goed op vochthoudende, goed doorlatende, kalkrijke, leemhoudende bodem. Hij verdraagt hoge waterstanden of droge zandgronden niet. De boom leeft in symbiose met een schimmel (mycorrhiza). De boom kan goed tegen schaduw, maar niet tegen direct zonlicht als om de boom andere planten worden verwijderd. De Beuk is een zogenaamde climaxsoort, dat wil zeggen dat in de natuur de Beuk in het eindstadium van een loofbos-ontwikkeling in de gematigde streken van nature een der dominant optredende boomsoorten is.

INHEEMSE PLANTEN T

Tamme Kastanje



Tamme kastanje of *Castanea sativa*, is een boom van 15 tot wel 30 meter met een brede kroon. Het is een boomsoort die een ouderdom van 400 jaar kan bereiken. De stam is gedraaid en heeft een bast vol groeven of spleten. Deze staan voornamelijk verticaal maar bij het ouder worden gaan ze schuin verlopen. Het blad is enkelvoudig en 12–20 cm lang, veel langer dan van verwante soorten als Eik en Beuk. Het is enkelvoudig, lancetvormig en van boven glanzend groen. De rand is regelmatig stekelig getand. De bloei valt in mei en juni. De bloeiwijzen zijn aarvormig, lange scheuten, eerst rechtopstaand later hangend. Bovenaan bevinden zich in groepjes de mannelijke stuifmeelbloemen, onderaan enkele vrouwelijke bloemen. De bloemen zijn dan ook eenslachtig, de boom is eenhuizig, in dit geval staan beide geslachten dicht opeen. Vooral de typische geur van de mannelijke bloemen is opvallend. De bolster van de vrucht is heel stekelig en het is daarom geen plezier onder een kastanjeboom op je knieën te liggen. De zaden zijn de bekende eetbare kastanjes (ook wel maronen, marrons).

De bolster van de Tamme kastanje is van die van de Paardenkastanje (niet verwant!) te onderscheiden door de veel dichter ingeplante en dunnere stekels. Bij Paardenkastanje ontwikkelt zich maar één (soms twee) vrij ronde noot, bij Tamme kastanje meestal 2 of 3, deze zijn duidelijk toegespitst en dragen een zilverachtige top.

Het is niet duidelijk of pas met de Romeinen de kastanje in onze streken is ingevoerd, er zijn aanwijzingen dat al tijdens de Late IJzertijd (ca. 200 v. Chr.) *Castanea sativa* in onze streken aanwezig was.

INHEEMSE PLANTEN Z

Zomer Eik



Zomereik, *Quercus robur*, is een zeer lang levende, Europese, hardhout leverende boom uit de Napjesdragersfamilie. Er zijn Zomereiken bekend die meer dan 15 eeuwen oud zijn. De boom heeft een brede kroon en onderin de kroon een aantal grote dwarse takken. Dit geeft de boom een grillig uiterlijk, wat vooral opvalt als een solitaire Zomereik als scheiboom, een boom die op de grens van het land van twee eigenaren staat, geplant is. Hij bloeit niet elk jaar, maar zo ongeveer een maal in de vijf jaar.

De schors van de Zomereik is groengrijs van kleur en met een geribd tot met diepe lengte groeven doorklieft oppervlak. De twijgen zijn tegen het olijkleurig aan.

De veernervige bladeren hebben ongelijke helften en een onregelmatig gelobde bladrand. De grootste breedte hebben ze boven het midden. Als het blad jong is kan het van onderen wat enkelvoudige haren hebben. Later is het kaal. Opvallend aan de bladeren van de Zomereik zijn de twee lobben onderaan het blad naast de kleine bladsteel. Het lijken wel oorlellen. Dit onderscheidt de Zomereik van de Wintereik, die een wigvormige voet heeft. Het blad van de Zomereik verteert zeer moeilijk wat zijn invloed heeft op de strooisellaag in het bos.

Mannelijk bloeiende katjes zijn een paar cm lang en hebben een flink aantal kleine bloemetjes met daarin de meeldraden. Ze geven hun pollen af aan de lucht. Het pollen is licht allergeen. De bloemdekschubben zijn ongeveer even lang als de meeldraden. De vrouwelijke bloemetjes staan met 1 tot 5 bij elkaar op een gezamenlijke steel, die in een bladoksel ontspringt. Na bestuiving en bevruchting groeien de een beetje op een flesje lijkende bloemen uit tot eikels die in een houder, het napje, zitten. De uitgegroeide eikels zijn langwerpig en hebben in verse toestand lengtestrepen.

Sinds de laatste ijstijd hebben de Zomer- en Wintereik zich vanuit Zuid-Spanje, Zuid-Italië en het zuiden van de Balkan naar het noorden over Europa verspreid. De Nederlandse en Belgische autochtone eiken komen oorspronkelijk uit Zuid-Spanje en Zuid-Italië. Maar er worden ook veel eiken afkomstig uit verschillende andere gebieden in aangeplant. Zomereik is een van de dominante soorten in het West-Europese bos. Je zou verwachten dat, wanneer je een bos op zijn beloop laat, de eik zijn positie kan bewaren. Dit blijkt echter niet zo te zijn. Eiken hebben licht nodig om te ontkiemen en op te groeien tot een boom. In een 'natuurlijk' bos zonder grote grazers is de concurrentie voor licht in het nadeel van de eik. Schaduwhoutsoorten als Beuk en Haagbeuk zijn beter in staat om die gaten te dichten.



Geranium magnificum Rosemoor



Hemerocallis Chloe's Child



Helleborus argutifolius



Heuchera Peach Flambe



Geranium versicolor



Euphorbia griffithii Dixter



Hosta Blue Dimples



Iris germanica Night Owl



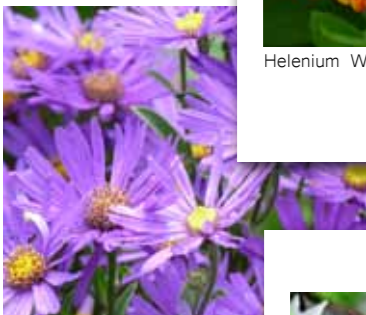
Echinops ritro Veitchs Blue



Helianthus Waldraut



Dicentra spectabilis



Aster amellus Veilchenkonigin

HOOFDSTUK VASTE PLANTEN



Eupatorium rugosum Chocolate



Cynara scolymus



Coreopsis verticillata Moonbeam



Aстранtia major Roma



Lavandula angustifolia



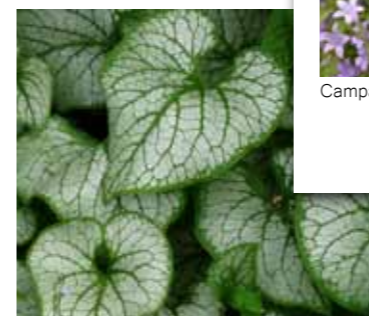
Campanula portenschlagiana



Anemone hybrida Konigin Charlotte



Astilbe chinensis Pumila



Brunnera macrophylla Jack Frost



Centaurea montana



Dictamnus albus



Chelone obliqua Rosea

Vaste planten

Inleiding
De standplaats
De verzorging
Het gebruik
De soortenindeling

Alfabetische volgorde assortiment:

A Vaste planten
B Kruiden
C Varens

Vaste planten ruiken, voelen en zien:

Trompenburg Tuinen & Arboretum, Honingerdijk 86 (beneden), 3062 NX Rotterdam (www.trompenburg.nl).

Het Von Gimborn Arboretum, Velperengh 13, 3941 BZ Doorn (www.gimbornarboretum.nl).

Arboretum Belmonte, Generaal Foulkesweg 94, 6703 DS Wageningen (www.arboretum-belmonte.nl).

Arboretum De Dreijen, Generaal Foulkesweg 37, 6703 BL Wageningen (www.botanischetuinen.wur.nl/NL/dreijen)

Hortus Botanicus Amsterdam, Plantage Middenlaan 2 a, Amsterdam (dehortus.nl)

Arboretum Poort-Bulten, Losserssestraat 70a, De Lutte (www.arboretum-poortbulten.nl)

Botanische Tuin TU Delft, Poortlandplein 6, Delft

Hortus botanicus Leiden, Rapenburg 73, Leiden (www.hortusleiden.nl)

Botanische Tuinen Universiteit Utrecht, Budapestlaan 17, Utrecht (www.bio.uu.nl/bottuinen)

De Tuinen van Appeltern,

Wilt u vaste planten aanschaffen? Kijk dan dan in onze webshop, klik op de banner tuinplanten en daarna klikt u op de banner vaste planten. (Hier vindt u duizenden soorten vaste planten).

VASTE PLANTEN

A

Anemone hupehensis Praecox



Nederlandse naam	Herfstanemoon
Bloemkleur	purperrose
Bladkleur	groen, stengels purpergroen
Hoogte	60 tot 80 cm
Bloeitijd	augustus, september en oktober
Geur	niet geurend
Standplaats	Halfschaduw
Groenblijvend	nee
Grondsoort	voedselrijk en vooral humusrijk
Vochthuishouding	licht vochtig
aantal per m2	5 tot 7 stuks
Gebruik	border, oosterse tuin

Wanneer de Anemoon in een dichte border wordt toegepast, kan de plant zonniger staan.

Onderhoud van de *Anemone hupehensis Praecox* bestaat uit:

Bloemstengels verwijderen direct na de bloei, afgestorven blad afknippen in het voorjaar. Elk jaar een beetje kalk toevoegen.

Let op! Plant de Anemoon niet te dicht in de buurt van bomen (boomwortels).

Anemone hupehensis September Charm

VASTE PLANTEN

A



Onderhoud van de **Anemone hupehensis September Charm** bestaat uit:

Bloemstengels verwijderen direct na de bloei, afgestorven blad afknippen in het voorjaar.
Elk jaar een beetje kalk toevoegen.

Let op! Plant de Anemoon niet te dicht in de buurt van bomen (boomwortels).

Anemone hybrida Elegans

VASTE PLANTEN

A



Onderhoud van de **Anemone hybrida Elegans** bestaat uit:

Bloemstengels verwijderen direct na de bloei, afgestorven blad afknippen in het voorjaar.
Elk jaar een beetje kalk toevoegen.

Let op! Plant de Anemoon niet te dicht in de buurt van bomen (boomwortels).

Nederlandse naam	Herfstanemoon
Bloemkleur	roze
Bladkleur	groen
Hoogte	70 tot 80 cm
Bloeitijd	augustus, september en oktober
Geur	niet geurend
Standplaats	Zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	nee
Grondsoort	voedselrijk en vooral humusrijk
Vochthuishouding	licht vochtig
aantal per m2	5 tot 7 stuks
Gebruik	border, oosterse tuin

Wanneer de Anemoon in een dichte border wordt toegepast, kan de plant zonniger staan.

Nederlandse naam	Herfstanemoon, Japanse anemoon
Bloemkleur	roze
Bladkleur	groen
Hoogte	70 tot 80 cm
Bloeitijd	augustus, september en oktober
Geur	niet geurend
Standplaats	Zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	nee
Grondsoort	voedselrijk en vooral humusrijk
Vochthuishouding	licht vochtig
aantal per m2	5 tot 7 stuks
Gebruik	border, oosterse tuin

Wanneer de Anemoon in een dichte border wordt toegepast, kan de plant zonniger staan.

Anemone hybrida
Honorine Jobert

VASTE PLANTEN

A

Anemone hybrida
Konigin Charlotte

VASTE PLANTEN

A



Nederlandse naam	Herfstanemoon, Japanse anemoon
Bloemkleur	wit
Bladkleur	groen
Hoogte	80 tot 100 cm
Bloeitijd	augustus, september en oktober
Geur	niet geurend
Standplaats	Zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	nee
Grondsoort	voedselrijk en vooral humusrijk
Vochthuishouding	licht vochtig
aantal per m2	5 tot 7 stuks
Gebruik	border, oosterse tuin

Onderhoud van de **Anemone hybrida Honorine Jobert** bestaat uit:

Bloemstengels verwijderen direct na de bloei, afgestorven blad afknippen in het voorjaar.
Elk jaar een beetje kalk toevoegen.

Let op! Plant de Anemoon niet te dicht in de buurt van bomen (boomwortels).

Wanneer de Anemoon in een dichte border wordt toegepast, kan de plant zonniger staan.

Nederlandse naam	Herfstanemoon
Bloemkleur	roze met zilveren gloed
Bladkleur	groen
Hoogte	60 tot 70 cm
Bloeitijd	september en oktober
Geur	niet geurend
Standplaats	Zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	nee
Grondsoort	voedselrijk en vooral humusrijk
Vochthuishouding	licht vochtig
aantal per m2	5 tot 7 stuks
Gebruik	border, oosterse tuin

Onderhoud van de **Anemone hybrida Konigin Charlotte** bestaat uit:

Bloemstengels verwijderen direct na de bloei, afgestorven blad afknippen in het voorjaar.
Elk jaar een beetje kalk toevoegen.

Let op! Plant de Anemoon niet te dicht in de buurt van bomen (boomwortels).

Wanneer de Anemoon in een dichte border wordt toegepast, kan de plant zonniger staan.

Anemone hybrida
Whirlwind

VASTE PLANTEN

A



Onderhoud van de **Anemone hybrida Whirlwind** bestaat uit:

Bloemstengels verwijderen direct na de bloei, afgestorven blad afknippen in het voorjaar.
Elk jaar een beetje kalk toevoegen.

Let op! Plant de Anemoon niet te dicht in de buurt van bomen (boomwortels).

Aster dumosus
Herbstgruss vom Bresserhof

VASTE PLANTEN

A



Onderhoud van de **Aster dumosus Herbstgruss vom Bresserhof** bestaat uit:

Nederlandse naam Kussenaster
Bloemkleur rose met geeloranje hartje
Bladkleur groen
Hoogte 30 tot 40 cm
Bloeitijd september en oktober
Geur niet geurend
Standplaats Zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend nee
Grondsoort voedselrijk
Vochthuishouding niet te droog
aantal per m2 7 tot 9 stuks
Gebruik prima boredplant

Een genot voor vlinders en bijen

Onderhoud van de **Aster dumosus Herbstgruss vom Bresserhof** bestaat uit:

Na vier tot vijf jaar na het inplanten is het verstandig om de planten te verjongen. Verjongen is de planten rooien en daarna te delen (scheuren). De oudere delen van de plant verwijderen (ook de wortels inkorten) en de jongere delen weer opnieuw inplanten. Plant afknippen in het vroege voorjaar.

Nederlandse naam Herfstanemoon, Japanse anemoon
Bloemkleur wit
Bladkleur groen
Hoogte 80 tot 100 cm
Bloeitijd augustus, september en oktober
Geur niet geurend
Standplaats Zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend nee
Grondsoort voedselrijk en vooral humusrijk
Vochthuishouding licht vochtig
aantal per m2 5 tot 7 stuks
Gebruik border, oosterse tuin

Wanneer de Anemoon in een dichte border wordt toegepast, kan de plant zonniger staan.



Aronia arbutifolia



Hydrangea arborescens Annabelle



Weigelia florida Monet



Physocarpus opulifolius Dart's Gold



Euonymus europaeus



Trochodendron aralioides



Hibiscus syriacus Purple Ruffles



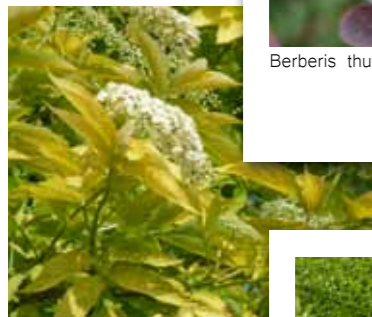
Berberis thunbergii Atropurpurea



Choisya Goldfinger



Corylus avellana Contorta



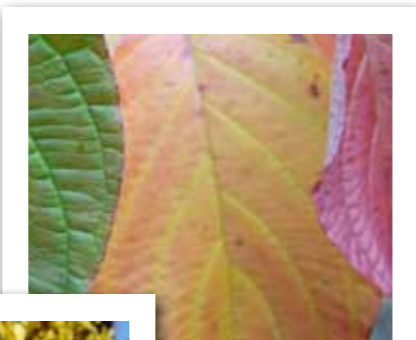
Sambucus nigra Aurea



Buxus sempervirens



Hypericum Magical White



Cornus alba



Buddleja davidii Border Beauty



Forsythia intermedia Spectabilis



Hydrangea macrophylla St. Claire



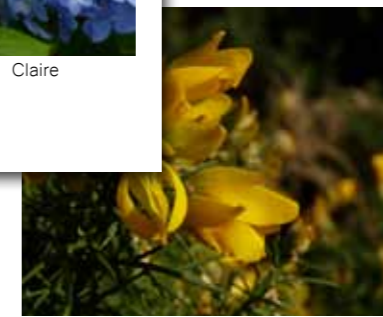
Lagerstroemia indica
Cordon Blue



Amelanchier lamarckii



Deutzia elegantissima Rosalind



Ulex europaeus



Chaenomeles superba Jet Trail

HOOFDSTUK

HEESTERS

- Inleiding
- De standplaats
- De verzorging
- Het gebruik
- De soortenindeling

Alfabetische volgorde assortiment:

- A Bloeiende heesters.
- B Groenblijvende heesters.
- C Hortensia's.
- D Japanse esdoorns.
- E Rhododendrons.
- F Verdere heesters

Heesters ruiken, voelen en zien:

Trompenburg Tuinen & Arboretum, Honingerdijk 86 (beneden), 3062 NX Rotterdam (www.trompenburg.nl).

Het Von Gimborn Arboretum, Velperengh 13, 3941 BZ Doorn (www.gimbornarboretum.nl).

Arboretum Belmonte, Generaal Foulkesweg 94, 6703 DS Wageningen (www.arboretum-belmonte.nl).

Arboretum De Dreijen, Generaal Foulkesweg 37, 6703 BL Wageningen (www.botanischetuinen.wur.nl/NL/dreijen)

Hortus Botanicus Amsterdam, Plantage Middenlaan 2 a, Amsterdam (dehortus.nl)

Arboretum Poort-Bulten, Lossersestraat 70a, De Lutte (www.arboretum-poortbulten.nl)

Botanische Tuin TU Delft, Poortlandplein 6, Delft

Hortus botanicus Leiden, Rapenburg 73, Leiden (www.hortusleiden.nl)

Botanische Tuinen Universiteit Utrecht, Budapestlaan 17, Utrecht (www.bio.uu.nl/bottuinen)

Tuinen van Appeltern

Wilt u heesters aanschaffen? Kijk dan in onze webshop, klik op de banner tuinplanten en daarna klikt u op de banner heesters. (Hier vindt u honderden soorten heesters).



Nederlandse naam	Canadese vlier of Amerikaanse vlier	Onderhoud
Bloemkleur	roomwit	Wanneer u de vlier niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet om het jaar de plant in het voorjaar (vanaf maart) tot 20 - 30 cm boven de grond afkinppen. Wanneer de vlier wel tot zijn maximale hoogte mag groeien, is het verstandig om eens in de drie jaar verjongingssnoei toe te passen. Voor de rest alleen het bladafval verwijderen.
Bladkleur	geelgroen	
Hoogte	drie tot vijf meter	
Bloeitijd	mei tot in juli	
Geur	zoet	
Standplaats	zonnig tot halfschaduw	
Groenblijvend	bladverliezend	
Grondsoort	van zand tot klei, voedselrijk	
Vochthuishouding	vochtig	
aantal per m2	n.v.t.	
Gebruik	solitair of in groepen	
Familienaam	Caprifoliaceae	

Bloeiende heesters S



Nederlandse naam	Zwarte vlier	Onderhoud
Bloemkleur	wit, zwarte bessen (wijn)	
Bladkleur	groen	Wanneer u de vlier niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet om het jaar de plant in het voorjaar (vanaf maart) tot 20 - 30 cm boven de grond afkinppen. Wanneer de vlier wel tot zijn maximale hoogte mag groeien, is het verstandig om eens in de drie jaar verjongingssnoei toe te passen. Voor de rest alleen het bladafval verwijderen.
Hoogte	drie tot vijf meter	
Bloeitijd	mei tot in juli	
Geur	zoet	
Standplaats	zonnig tot halfschaduw	
Groenblijvend	bladverliezend	
Grondsoort	van zand tot klei, voedselrijk	
Vochthuishouding	vochtig	
aantal per m2	n.v.t.	
Gebruik	solitair of in groepen	
Familienaam	Caprifoliaceae	

Sambucus nigra

Bloeiende heesters S



Nederlandse naam	Gewone vlier	Onderhoud
Bloemkleur	rosewit	
Bladkleur	donker purperzwart	Wanneer u de vlier niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet om het jaar de plant in het voorjaar (vanaf maart) tot 20 - 30 cm boven de grond afkinppen. Wanneer de vlier wel tot zijn maximale hoogte mag groeien, is het verstandig om eens in de drie jaar verjongingssnoei toe te passen. Voor de rest alleen het bladafval verwijderen.
Hoogte	drie tot vijf meter	
Bloeitijd	mei tot in juli	
Geur	zoet	
Standplaats	zonnig tot halfschaduw	
Groenblijvend	bladverliezend	
Grondsoort	van zand tot klei, voedselrijk	
Vochthuishouding	vochtig	
aantal per m2	n.v.t.	
Gebruik	solitair of in groepen	
Familienaam	Caprifoliaceae	

Sambucus nigra Black Beauty

Bloeiende heesters S



Nederlandse naam	Gewone vlier	Onderhoud
Bloemkleur	rosewit	
Bladkleur	donkerpaars	Wanneer u de vlier niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet om het jaar de plant in het voorjaar (vanaf maart) tot 20 - 30 cm boven de grond afkinppen. Wanneer de vlier wel tot zijn maximale hoogte mag groeien, is het verstandig om eens in de drie jaar verjongingssnoei toe te passen. Voor de rest alleen het bladafval verwijderen.
Hoogte	drie tot vijf meter	
Bloeitijd	mei tot in juli	
Geur	zoet	
Standplaats	zonnig tot halfschaduw	
Groenblijvend	bladverliezend	
Grondsoort	van zand tot klei, voedselrijk	
Vochthuishouding	vochtig	
aantal per m2	n.v.t.	
Gebruik	solitair of in groepen	
Familienaam	Caprifoliaceae	

Sambucus nigra Thundercloud

Bloeiende heesters S



Nederlandse naam	Goud vlier	Onderhoud
Bloemkleur	wit, rode vruchten	
Bladkleur	geelgroen ingesneden blad	Wanneer u de vlier niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet om het jaar de plant in het voorjaar (vanaf maart) tot 20 - 30 cm boven de grond afkinppen. Wanneer de vlier wel tot zijn maximale hoogte mag groeien, is het verstandig om eens in de drie jaar verjongingssnoei toe te passen. Voor de rest alleen het bladafval verwijderen.
Hoogte	twee tot drie meter	
Bloeitijd	mei tot in juli	
Geur	zoet	
Standplaats	halfschaduw	
Groenblijvend	bladverliezend	
Grondsoort	van zand tot klei, voedselrijk	
Vochthuishouding	vochtig	
aantal per m2	n.v.t.	
Gebruik	solitair of in groepen	
Familienaam	Caprifoliaceae	

Sambucus racemosa Plumosa Aurea



Acer campestre



Malus Evereste



Fraxinus Raywood



Platanus acerifolia



Alnus cordata



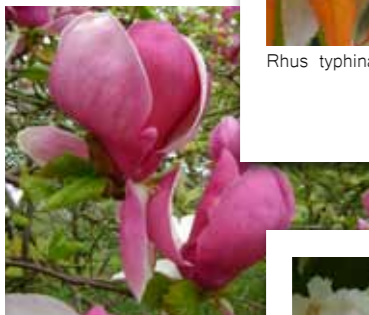
Crataegus persimilis Splendens



Paulownia tomentosa



Rhus typhina



Magnolia soulangiana Lennei



Catalpa bignonioides



Aesculus x neglecta Erythroblastos



Tilia platyphyllos



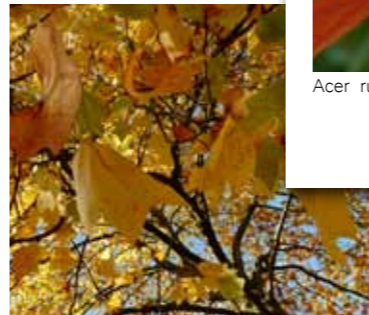
Gleditsia aquatica



Carpinus betulus



Acer rubrum Red Sunset



Liriodendron tulipifera



Malus tschonoskii



Sorbus Dodong



Betula utilis Jacquemontii



Liquidambar styraciflua



Quercus rubra



Castanea sativa

HOOFDSTUK BOMEN

Bomen

Inleiding

De standplaats

De verzorging

Het gebruik

De soortenindeling

Alfabetische volgorde assortiment:

- A Bomen voor de wat kleinere tuinen.
- B Bomen voor de grotere tuinen.
- C Vormbomen. (Dakbomen, leibomen, zuilbomen en bolbomen).
- D Groenblijvende bomen.

Bomen ruiken, voelen en zien:

Trompenburg Tuinen & Arboretum, Honingerdijk 86 (beneden), 3062 NX Rotterdam (www.trompenburg.nl).

Het Von Gimborn Arboretum, Velperengh 13, 3941 BZ Doorn (www.gimbornarboretum.nl).

Arboretum Belmonte, Generaal Foulkesweg 94, 6703 DS Wageningen (www.arboretum-belmonte.nl).

Arboretum De Dreijen, Generaal Foulkesweg 37, 6703 BL Wageningen (www.botanischetuinen.wur.nl/NL/dreijen)

Hortus Botanicus Amsterdam, Plantage Middenlaan 2 a, Amsterdam (dehortus.nl)

Arboretum Poort-Bulten, Lossersesstraat 70a, De Lutte (www.arboretum-poortbulten.nl)

Botanische Tuin TU Delft, Poortlandplein 6, Delft

Hortus botanicus Leiden, Rapenburg 73, Leiden (www.hortusleiden.nl)

Botanische Tuinen Universiteit Utrecht, Budapestlaan 17, Utrecht (www.bio.uu.nl/bottuinen)

Tuinen van Appeltern

Wilt u bomen aanschaffen? Kijk dan in onze webshop, klik op de banner tuinplanten en daarna klikt u op de banner bomen. (Hier vindt u honderden soorten bomen).

De Amberboom,
is vooral bekend om zijn verschillend
gekleurde blad in de herfst.

Het blad verkleurd in de herfst van
groen, geel, roze, oranje, purper tot
wijnrood.

Ook heeft de Amberboom prachtige
kurklijsten, zeer decoratief in de win-
termaanden.

Het is een boom die van een zon-
nige plek en een humusrijke grond
houd.

Door zijn trage groei is de Amber-
boom ook goed toepassen in de
wat kleinere tuinen.

Latijnse naam	Liquidambar
Bloemkleur	niet opvallend
Bladkleur	groen, roodoranje in de herfst
Hoogte	15 tot 20 meter
Bloeitijd	juli en augustus
Geur	niet aanwezig
Standplaats	zonnig
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	alle grondsoorten
Vocht	niet te nat
Gebruik	solitair, laanboom
Amberboom	Prachtige herfst kleuren



De Amberboom, is vooral bekend om zijn verschillend gekleurde blad in de herfst. Het blad verkleurd in de herfst van groen, geel, roze, oranje, purper tot wijnrood. Ook heeft de Amberboom prachtige kurklijsten, zeer decoratief in de wintermaanden. Het is een boom die van een zonnige plek en een humusrijke grond houdt. Door zijn trage groei is de Amberboom ook goed toepassen in de wat kleinere tuinen.

Latijnse naam	Liquidambar
Bloemkleur	niet opvallend
Bladkleur	groen, klein blad
Hoogte	10 tot 15 meter
Bloeitijd	juli en augustus
Geur	niet aanwezig
Standplaats	zonnig
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	alle grondsoorten
Vocht	niet te nat
Gebruik	solitair, laanboom
Amberboom	Prachtige herfst kleuren



Liquidambar orientalis

BOMEN MIDDEL GROTE TUIN L



De Amberboom, is vooral bekend om zijn verschillend gekleurde blad in de herfst. Het blad verkleurd in de herfst van groen, geel, roze, oranje, purper tot wijnrood. Ook heeft de Amberboom prachtige kurklijsten, zeer decoratief in de wintermaanden. Het is een boom die van een zonnige plek en een humusrijke grond houdt. Door zijn trage groei is de Amberboom ook goed toepassen in de wat kleinere tuinen.

Latijnse naam	Liquidambar
Bloemkleur	niet opvallend
Bladkleur	groen, geel - rood in de herfst
Hoogte	20 tot 30 meter
Bloeitijd	juli en augustus
Geur	niet aanwezig
Standplaats	zonnig
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	alle grondsoorten
Vocht	niet te nat
Gebruik	solitair, laanboom
Amberboom	Prachtige herfst kleuren en opvallende zaaddozen

Liquidambar styraciflua

BOMEN MIDDEL GROTE TUIN L

De Amberboom, is vooral bekend om zijn verschillend gekleurde blad in de herfst. Het blad verkleurd in de herfst van groen, geel, roze, oranje, purper tot wijnrood. Ook heeft de Amberboom prachtige kurklijsten, zeer decoratief in de wintermaanden. Het is een boom die van een zonnige plek en een humusrijke grond houdt. Door zijn trage groei is de Amberboom ook goed toepassen in de wat kleinere tuinen.

Latijnse naam	Liquidambar
Bloemkleur	niet opvallend
Bladkleur	groen, geel tot roodoranje in de herfst
Hoogte	15 tot 20 meter
Bloeitijd	juli en augustus
Geur	niet aanwezig
Standplaats	zonnig
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	alle grondsoorten
Vocht	niet te nat
Gebruik	solitair, laanboom
Amberboom	Prachtige herfst kleuren



Liquidambar styraciflua Anja

BOMEN MIDDEL GROTE TUIN L

De Amberboom, is vooral bekend om zijn verschillend gekleurde blad in de herfst. Het blad verkleurd in de herfst van groen, geel, roze, oranje, purper tot wijnrood. Ook heeft de Amberboom prachtige kurklijsten, zeer decoratief in de wintermaanden. Het is een boom die van een zonnige plek en een humusrijke grond houdt. Door zijn trage groei is de Amberboom ook goed toepassen in de wat kleinere tuinen.

Latijnse naam	Liquidambar
Bloemkleur	niet opvallend
Bladkleur	bontbladig
Hoogte	10 tot 15 meter
Bloeitijd	juli en augustus
Geur	niet aanwezig
Standplaats	zonnig
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	alle grondsoorten
Vocht	niet te nat
Gebruik	solitair, laanboom
Amberboom	Prachtige herfst kleuren



Liquidambar styraciflua Aurea

BOMEN MIDDEL GROTE TUIN L

De Amberboom, is vooral bekend om zijn verschillend gekleurde blad in de herfst. Het blad verkleurd in de herfst van groen, geel, roze, oranje, purper tot wijnrood. Ook heeft de Amberboom prachtige kurklijsten, zeer decoratief in de wintermaanden. Het is een boom die van een zonnige plek en een humusrijke grond houdt. Door zijn trage groei is de Amberboom ook goed toepassen in de wat kleinere tuinen.

Latijnse naam	Liquidambar
Bloemkleur	niet opvallend
Bladkleur	frisgroen, bladrand gekroesd
Hoogte	15 tot 20 meter
Bloeitijd	juli en augustus
Geur	niet aanwezig
Standplaats	zonnig
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	alle grondsoorten
Vocht	niet te nat
Gebruik	solitair, laanboom
Amberboom	Prachtige herfst kleuren



Liquidambar styraciflua Moonbeam

BOMEN MIDDEL GROTE TUIN L

De Amberboom, is vooral bekend om zijn verschillend gekleurde blad in de herfst. Het blad verkleurd in de herfst van groen, geel, roze, oranje, purper tot wijnrood. Ook heeft de Amberboom prachtige kurklijsten, zeer decoratief in de wintermaanden. Het is een boom die van een zonnige plek en een humusrijke grond houdt. Door zijn trage groei is de Amberboom ook goed toepassen in de wat kleinere tuinen.

Latijnse naam	Liquidambar
Bloemkleur	niet opvallend
Bladkleur	groen, oranje in de herfst
Hoogte	10 tot 15 meter
Bloeitijd	juli en augustus
Geur	niet aanwezig
Standplaats	zonnig
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	alle grondsoorten
Vocht	niet te nat
Gebruik	solitair, laanboom
Amberboom	Prachtige herfst kleuren



Liquidambar styraciflua Worplesdon

BOMEN MIDDEL GROTE TUIN L



Juglans regia Buccaneer



Prunus persica nucipersica
Madame Blanchet



Ribes Stanza



Prunus avium Giorg



Pyrus communis Conference



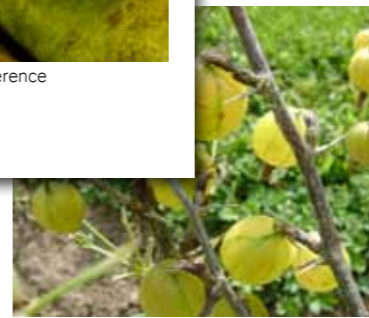
Prunus Ontario



Prunus Canada Giant



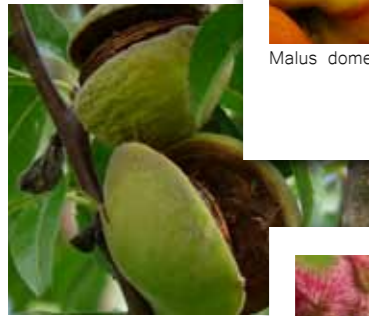
Malus domestica Elstar



Ribes Whinham's Industry



Vitis vinifera Golden Champion



Prunus dulcis



Rubus phoenicolasius

HOOFDSTUK

FRUIT EN ANDERE EETBARE VRUCHTPLANTEN



Malus domestica Kanzi



Olea europea



Vaccinium corymbosum
Bluecrop



Rubus



Ribes Albatros



Vitis vinifera Rembrandt



Mespilus germanica Westerveld



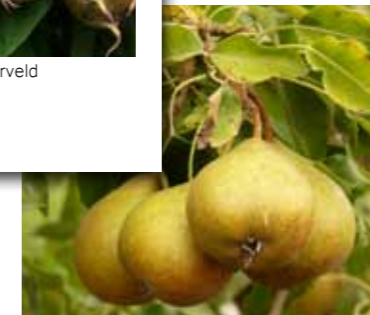
Prunus Benton



Malus domestica Golden Delicious



Prunus Valor



Pyrus communis Gieser Wildeman



Poncirus trifoliata

Golden delicious, Handappel,
zachtzuur, stevig, Rijptijd: eind Septem-
ber, lang te bewaren. Goudgele appel
met goed aroma. Goede bestuiver voor
veel rassen.

Goed smakende handpeer,
Rijptijd: oktober. Deze zoete, saprijke peer
is middelgroot, bleekgroen bedekt met
roestvlekken. Niet zelfbestuivend.

APPELS

Malus domestica Golden delicious

PEREN

Pyrus communis Comtesse de Paris



Mispel,
Hoogte:200 -500cm, Bloeitijd:mei-juni
Bladkleur:groen,Vruchten: vrij groot,
zacht van smaak Standplaats: zon/half-
schaduw Bijz.:Grote sierwaarde, kan
zeer oud worden

Kweeper, Rijptijd: begin oktober,
Groei: matig, horizontale takken,
Bloeitijd: mei, Standpl.: zon/halfsch.,
vochtige grond, Klein, appelvormig.
Kwal.: tamelijk goed tot goed

Mispel

Mespilus germanica Westerveld

KWEEPEER

Cydonia oblonga Ludovic



Rembrandt blauwe druif.
Hoogte: 250 cm , Bloeitijd: mei - juni
Bladkleur: groen, Rijptijd: sept - okt,
Standplaats: zon, Druif voor buiten en
binnen , Weinig gevoelig voor ziektes.

Japanse wijnbes, Hoogte: 100-150 cm.,
Bloeitijd: juni, Bladkleur: groen, Rijptijd:
juli, Standplaats: zon, Kleine vruchtjes zeer
zoet, Twijgen met vele doornen.

DRUIVEN

Vitis vinifera Rembrandt

WIJN BESSEN

Rubus phoenicolasius





HOOFDSTUK

Kastelen, kerken, molens en buitenverblijven



Geschiedenis

De Korenmolen "Op Hoop van Beter" is een stenen stellingmolen (op 9 mtr hoogte is een stelling aangebracht om de zeilen te bedienen) gebouwd in 1893 door H. van de Weerd. De naam van de molen verwijst naar de ervaringen met de vorige molen, die niet productief genoeg was. De huidige molen heeft nl. ter plaatse drie voorgangers gehad.

De eerste was een standaard molen die omstreeks 1782 door storm werd geveld.

Op zijn plaats verrees een nieuwe achtkantige molen die in 1807 afbrandde en op zijn beurt vervangen werd door een beltmolen (staat op een heuveltje) Het is zeer waarschijnlijk dat windbelemmering (er werden huizen om de molen heen gebouwd) de oorzaak werd dat de molen vervangen werd door de huidige hoge stellingmolen in 1893. Met een stellinghoogte van 9 mtr kon men zonder moeite langs alle zijden de wind ongehinderd in de zeilen vangen. Aan deze situatie is vandaag de dag gelukkig nog niets veranderd, hoewel we in de toekomst alle zeilen moeten bijzetten om deze situatie te kunnen blijven handhaven.

In 1921 (dus nog geen 30 jaar na de bouw) biedt Van der Weerd het complete gaande werk van de molen te koop aan in het vakblad "De Molenaar". In dat jaar wordt de molen onttakeld. Bij de molen wordt een dieselmotor geplaatst die de taak van de wind overneemt. Vanaf die tijd ontsierde een kale romp het silhouet van Ingen. In 1963 wordt het maalbedrijf in de molenromp geheel gestaakt.

In 1971 werd de romp aangekocht door de Gemeente Lienden. Maar in datzelfde jaar werd door een aantal zeer enthousiaste mensen de Stichting "Vrienden van de Ingense Molen" opgericht, die vier jaar later, dankzij allerlei acties, 15.000 gulden voor de restauratie had ingezameld. Tot 1981 werd het stil rondom de molen. In dat jaar stelt de gemeenteraad een subsidie ter grootte van 25% van de totale restauratiekosten beschikbaar, die op dat moment op 600.000 gulden worden begroot. Ook is men bereid om gezamenlijk met de provincie de rijksbijdrage voor de restauratie vóór te financieren. Voor die subsidie is overigens wel een toezegging van het rijk nodig en die wil maar niet komen.

In september 1982 is het blijkbaar "nu of nooit". B en W stellen de raad voor het Rijk opnieuw op om de toezegging aan te vragen en anders kon maar beter een sloopvergunning worden afgegeven. Zo ver komt het echter niet, want inmiddels hebben de Gebroeders Straver, molen-makers te Almkerk, over de kwestie in Ingen gehoord. Het restauratiebedrag van 600.000 gulden lijkt hun onwaarschijnlijk hoog en ook zij stellen een begroting op: kosten... 395.000 gulden. Nu komt er schot in de restauratieplannen.

In 1983 draagt de Gemeente Lienden de molen voor het symbolische bedrag van 1 gld. over aan de molenstichting en het jaar daarop wordt met de restauratie gestart, zonder Rijks-subsidie overigens. De hoop op beter wordt bewaarheid. In oktober 1985 wordt de nieuwe kap geplaatst, de roeden gestoken en opgehekt en kan ambachtelijk korenmolenaar Herman Schippers voor de bakkers gaan malen. De molenaar werd overigens geassisteerd door de huidige molenaar Bert van der Voet, die vanaf de eerste dag dat men met de restauratie begon op de molen aanwezig is geweest.

BRON: www.ophoopvanbeter.nl

KASTEEL AMERONGEN



Geschiedenis van Kasteel Amerongen

Geschiedenis van het Huys

Middeleeuwen

De geschiedenis van Kasteel Amerongen begint officieel in 1286. Op 20 juli van dat jaar verklaart Floris V van Holland dat Henric en Diederic Borre van Amerongen zijn mannen van leen zijn geworden van den "Huysse dat si doen timmeren". Het kasteel werd in die vroege jaren meerdere malen verwoest en weer herbouwd. In 1557 wordt het Huys verkocht aan Goert van Reede van Saesveld. Hij trouwde met Geertruid van Nijenrode, die erfdochter van het nabijgelegen "Zuylestein" was. De eerste kaart waarop Kasteel Amerongen is afgebeeld dateert uit 1597, het jaar waarin het Huys werd erkend als Ridderhofstad. Frederik van Reede erft het Huys van zijn vader en laat het op zijn beurt na aan zijn zoon Goert. Met Goerts zoon Godard Adriaan van Reede, die het Huys in 1641 in bezit krijgt, breekt er voor het Huys een nieuwe tijd aan.

Wederopbouw in 1673

Godard Adriaan van Reede is bekend als prominente vertegenwoordiger van de Nederlanden in het buitenland. Samen met zijn vrouw Margaretha Turnor verfraait hij het Huys. Tijdens het rampjaar vlucht Margareta tijdelijk naar Amsterdam terwijl Godard Adriaan in Berlijn verblijft bij de Keurvorst van Brandenburg. In februari 1673 werd het Kasteel door de Franse troepen met takkenbossen in brand gestoken. Onder supervisie van Margaretha wordt er na de verwoesting direct begonnen met de herbouw.

Het huidige kasteel Amerongen is opgebouwd in de voor die tijd veel voorkomende Hollands-Classicistische stijl. In 1680 was het Huys klaar. Godard Adriaan van Reede overlijdt in 1691. Zijn zoon Godard van Reede-Ginckel volgt zijn vader op als heer van Amerongen.

Godard van Ginckel is een van de vertrouwelingen van Stadhouder Willem III. Hij is succesvol in het leger van de Prins en behaalde in Ierland belangrijke overwinningen. Hij wordt onderscheiden en verkrijgt de titel Graaf van Athlone. Hij was getrouwd met Philipotta van Raesfeld, erfdochter van Kasteel Middachten.

Kasteel Amerongen vanaf de 18de eeuw

Na het huwelijk van Van Ginckels zoon Frederik Christiaan van Reede, tweede Graaf van Athlone, met Henriëtte Gravin van Nassau Zuylenstein, is het Huys van binnen geheel naar de eisen van die tijd aangekleed. Een inventarislijst uit 1748 geeft een beeld van een verfijnde en weelderige smaak. Er staat bijzonder meubilair in Huys en de kasten zijn gevuld met porselein, zilver en damast.

Naar Engeland

Wanneer in 1795 de Fransen de Nederlanden binnenvallen vertrekken de Oranje gezinde mannelijke leden van de familie samen met Willem V naar Engeland. Zij worden spoedig gevolgd door de vrouwelijke leden. Dit vertrek naar Engeland betekent voor Kasteel Amerongen een lange afwezigheid van de eigenaren. Het beheer was in handen van de rentmeester.

Overerving

De negende en laatste Graaf van Athlone woont op Kasteel Middachten, hij is tevens Heer van Amerongen. Hij overlijdt kinderloos in 1844. Het Huys komt daarna via de vrouwelijke lijn in 1879 in bezit van Godard John George Charles, Graaf van Aldenburg Bentinck.

De laatste bewoners

Godard Graaf van Aldenburg Bentinck vestigt zich op Kasteel Amerongen en brengt het Huys opnieuw tot bloei. Hij huwt Auguste Wilhelmine Louise Adrienne Gravin van Bylandt, die hem vier zonen en een dochter schenkt. Kasteel Amerongen wordt volgens moderne methoden beheerd. De graaf steunt de bevolking van Amerongen door agrarische projecten op te zetten, Godard geeft de bekende architect dr P.J.Cuypers opdracht veranderingen in het Huys aan te brengen.

Duitse Keizer Wilhelm II

Na het einde van de Eerste Wereldoorlog, vanaf 11 november 1918, logeert de Duitse Keizer Wilhelm II, op verzoek van de toenmalige Commissaris van de Koningin, anderhalf jaar op Kasteel Amerongen. Hij ondertekent hier zijn acte van abdicatie. In mei 1920 verhuist hij naar het nabijgelegen Huis Doorn.

Van Aldenburgh Bentinck

Godard van Aldenburg Bentinck sterft in 1940 en laat het Huys en de tuinen na aan zijn kinderen. Zijn erfgenamen bezitten Kasteel Amerongen tot 1976 als onverdeelde boedel en verkopen in 1977 het Huys, interieur en de tuinen aan de Stichting Utrechtse Kastelen die het in 1982 overdraagt aan de Stichting Kasteel Amerongen.

bron: www.kasteelamerongen.nl



NACHTVLINDERS

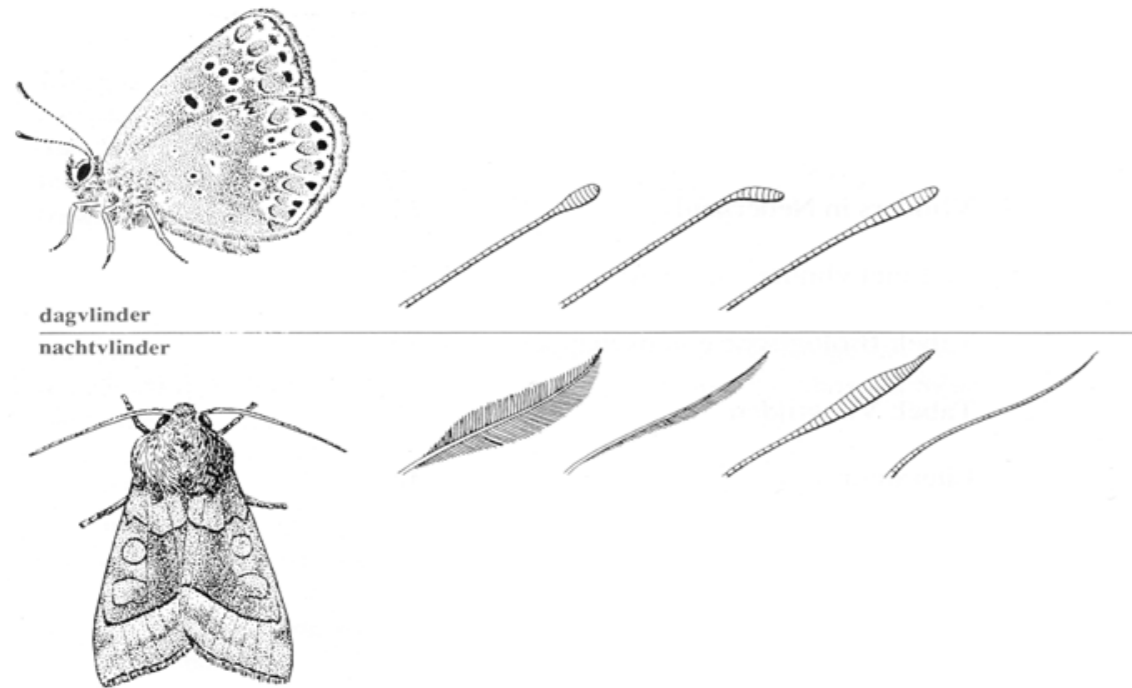
Wist je dat er 2 groepen vlinders zijn?

De ene groep noemen we dagvlinders, de andere groep noemen we nachtvlinders. Het verschil tussen dag- en nachtvlinders lijkt heel simpel: dagvlinders vliegen overdag en nachtvlinders 's nachts. Maar dat is niet helemaal waar! Want er zijn ook nachtvlinders die overdag vliegen.

Hoe weet je nu of je een dag- of nachtvlinder ziet?

Je kunt het zien aan de manier waarop ze hun vleugels vouwen en aan het knopje op hun voelsprietten. Bij dagvlinders eindigen de voelsprietten altijd in een knopje en staan de vleugels meestal omhoog als de vlinder in rust is, vlak tegen elkaar aan geklapt. Ook hebben dagvlinders meestal felle en opvallende kleuren zoals rood of blauw.

Bij nachtvlinders eindigen de voelsprietten nooit in een knopje en liggen de vleugels meestal plat over het lijf gevouwen als de vlinder in rust is. Nachtvlinders zijn meestal onopvallend gekleurd, zoals bruin of grijs.



Er zijn een paar soorten nachtvlinders die overdag vliegen en erg opvallend zijn. De sint-jansvlinder is bijvoorbeeld glanzend zwart met helder rode vlekken, maar behoort tot de nachtvlinders. Andere soorten nachtvlinders die je overdag veel kunt tegen komen zijn de sint-jacobsvlinder, het muntvlindertje en de gamma-uil.



Glasvleugelpijlstaart



De sint-jansvlinder is een dagactieve nachtvlinder

DIEREN VAN DE NACHT

Leven in het donker

Om in het donker te kunnen leven hebben nachtvlinders zich op allerlei manieren aangepast. 's Nachts, in het donker, zijn ogen niet zo nuttig. Nachtvlinders kunnen daarom niet zo goed zien. Maar ze kunnen wel heel goed ruiken. Daarom gebruiken nachtvlinders hun neus als ogen. Dat doen ze met hun antennes. Daarmee kunnen ze voedsel of andere vlinders over kilometers afstand ruiken. De mannetjes van de nachtvlinders hebben vaak antennes die heel erg geveerd zijn, zodat ze in de paartijd de vrouwtjes nog beter kunnen ruiken.

Koud

Dagvlinders kunnen lekker in het zonnetje gaan zitten als ze het koud krijgen. 's Nachts is er geen zon, dus nachtvlinders hebben iets anders verzonnen tegen de kou. Als ze warmer willen worden om te kunnen vliegen, gaan ze heel snel met hun vleugels trillen. Daar krijgen ze het warm van. Verder hebben ze een soort vachtje van dunne haren. Daardoor blijven ze beter warm.

Families

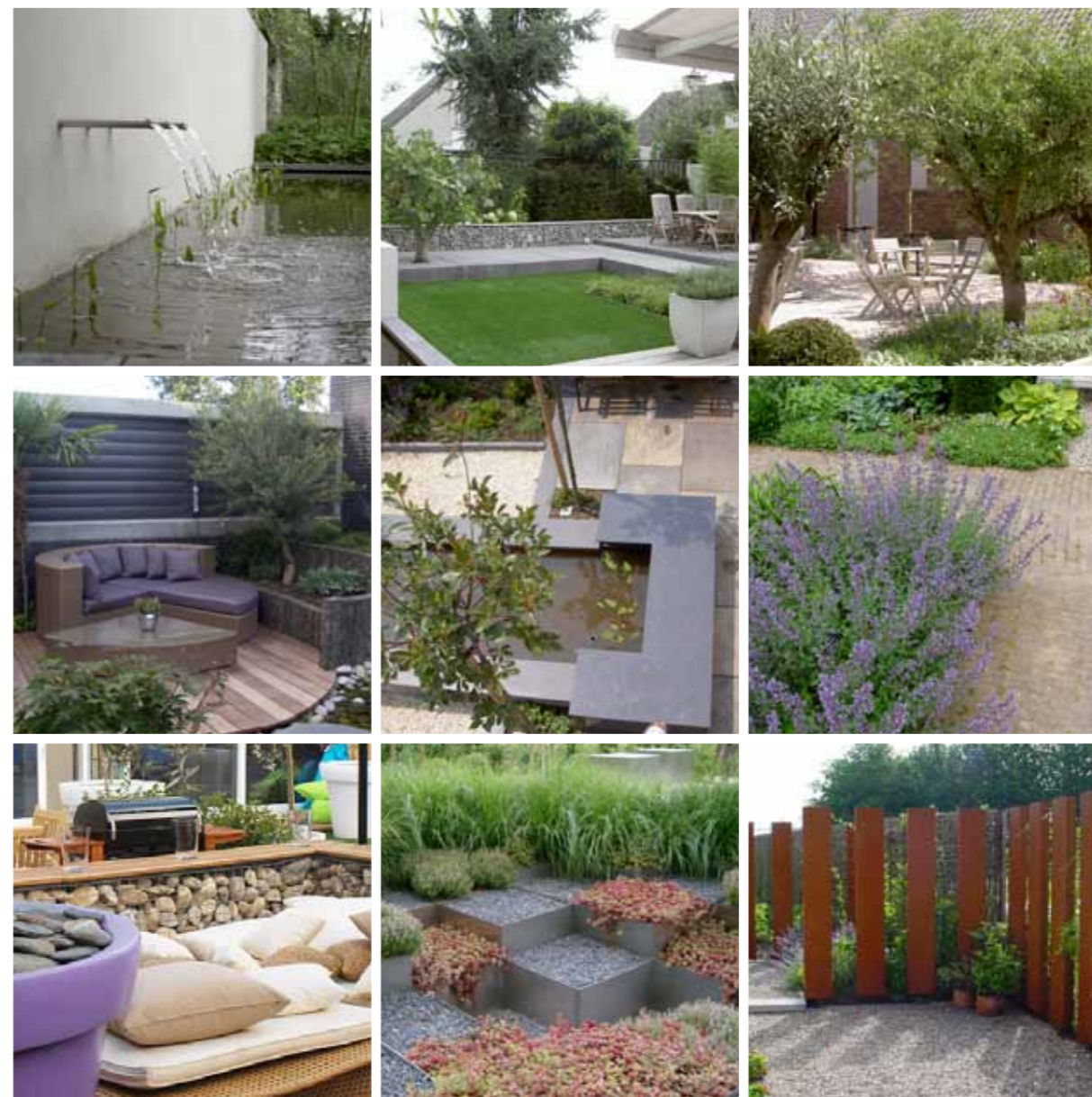
Er zijn 54 soorten dagvlinders. En er zijn wel 2000 soorten nachtvlinders. Om al die soorten uit elkaar te houden, zijn ze verdeeld in families. In Nederland komen ongeveer 60 nachtvlinderfamilies voor. Vaak kun je aan de naam van de familie horen hoe de vlinders of de rupsen eruit zien. Bij de spanners bijvoorbeeld, loopt de rups door zich op te spannen en weer uit te rekken. Bij de uilen wordt de naam duidelijk als je de vlinder recht van voren aankijkt: ze lijken op uilen. De rupsen van de beervlinders zijn harig als een beer. Tandvlinders hebben een uitsteeksel aan hun vleugel, dat precies de vorm heeft van een tand. De nachtpauwoog heeft net als de dagpauwoog grote vlekken op zijn vleugels die op ogen lijken. De rupsen van donsvlinders zijn donzig behaard. En de rupsen van de pijlstaart hebben een puntje aan de achterkant.

MEER WETEN

<http://www.nachtvlindernacht.nl/index.php?id=59>



BUITEN - DINGENTJES VOOR KINDEREN



ACTIE'S MAAND **SEPTEMBER**

Bij bestelling van **TUINPLANTEN** bij een bedrag vanaf 450 euro, **15%** korting.

Bij bestelling van een **ONTWERPBON** of bij bestelling **BEPLANTINGSADVIESBON**, **20%** korting.

De actie's zijn alleen geldig in de maand september 2013 en met de benoeming van de actiecode in het

bestelformulier (actiecode **SEPTEMBER 2013 41**), onder opmerkingen.

WWW.WEBSHOPTUINMATERIAAL.NL



WANDA VAN LAAR
WWW.WEBSHOPTUINMATERIAAL.NL

DE GROEN HEREN TUINARCHITECTUUR

WEBSHOP TUINMATERIAAL

BUITENGEUK

E-MAIL: INFO@DEGROENEHERENTUINARCHITECTUUR.NL
SITE: WWW.DEGROENEHERENTUINARCHITECTUUR.NL
TELEFOON: 06 25083440

